

Làsanj Anàbwanj kàsòn Malako Nsema

Un'kaan Malako wà bàfàtèn sye naa Ywan kàsòn wa. Nde kàkal kàlak a Petolà anà un'baay a Pòl, Akà baar abà bàbɔɔl nde kàwel indiiṛ mbɔɔn bya mfun ntɔn musɔn Làsanj Anàbwanj lande.

Anjyena mbɔɔn bàfàsi naa nde wa kàsòn u Loma ntsu' a mbul 63 a 68. Nde wa kàsòn ntɔn baar mpa aba Ayuda.

An'kyàn ande manswà nde kàsi unsà isal a Yesu.

Ndaa ayuboo un'kaan awà ayi:

- 1.1-13: Ngyöön a isal a Yesu, mbuur afwel, ndüümà anà ndɛb ande

- 1.14-3.12: Nsema a isal u Ngalilɛ, alɔŋki bàtátwɛb, impà byátátwɛb, an'tɔɔn atátwɛb, nswɛɛŋ mpa bàmɛɛy, ibyääł mpa bàyee

- 3.13-6.6 Kiin a isal u Ngalilɛ, nsɔɔł a antööm kwem anjyweel, ntöön yan'söönà anà mbaan, indiiṛ impà byà iköb, nswɛɛŋ a nkääŋ a mpem anà ukɔɔn amɛɛy, mpem a bwoor

- 6.6-8.26 Ngweel a isal u mii a baar u Ngalilɛ, Antööm bàkwem anjyweel.

An'łɔɔŋ a Ywan Un'düümà

(Màt 3.1-12; Luk 3.1-18; Ywn 1.19-28)

¹ Nsemà a Làsanj Anàbwanj là Yesu Klistɔ, Mwan a Nzam:

² Uboo a un'kaan a nangoom Yesay bàsòn naa:
« Le, me an'tòm un'kyeey amɛ kusà a ngye
ntòn mulòn mbwo angye.

³ Ndaa mwey yàmusa in'kwɛɲ u nsye a ipol:
Làlòn mbwo a Mwol,
làsuub myäy ande. »

⁴ Apan Ywan Un'düümà kàkàmənà u nsye a
ipol, muyilɔɲ baar mubuul mpem anà muwal
ndüümà, ntòn badwääl nkul a man'be.

⁵ -Itiir a Yuday kyanswà anà baar a Yelusàlɛm
banswà bàkyeenà akà nde, bàkyeyà man'be aba,
waa nde kàfadüümà u Yordan.

⁶ Ywan kàkal aɲàbwaar ipfey a in'kà a ntsür
bàfàbel naa shamo anà un'kab a iban a ntsür
kyanàkwam u lɔɲ ande. Nde kadyee mpay anà
bwey a nsye.

⁷ Nde kàkyäänà naa: « Mbuur kàman'söön
u ngwal wàmuyà unɡö a mɛ. Mɛ in'kwo anki
munye ntòn mutsuun in'sin a idyaar ande.

⁸ Mɛ, mɛ kàladüümà kan'dà, wɛɛ nde, nde
ayàladüümà u Dweelà Inkyɛɛl. »

*Ndüümà anà ndɛb a Yesu
(Mat 3.13-4.11; Luk 3.21-22; 4.1-13)*

⁹ Yàmənà naa kà ilä aɲin Yesu kàfù Nasàlɛr u
Ngalilɛ. Ywan kun'düümà u Yordan.

¹⁰ Pa kàtoo nde kan'dà, nde kàmən du
là mudubà. Dweelà kàyatya udu a nde asànaa
nkoka.

¹¹ Ndaa yàfù du, yàtən naa: « Ngye awà Mwan
amɛ wà nkween. Mpem amɛ yanswà ye amu
ngye. »

¹² Kà imburà, Dweelà kun'siina u nsye a ipol.

¹³ Kwo, Satanà kun'lweb ila an'kwem an'na. Nde kàkalà anà ntsür a ndwan, akyeey bun'syälà.

Isal a Yesu u Ngalile

(Màt 4.14-22; Luk 4.14-15; 5.1)

¹⁴ Ungo bayalà ba Ywan, Yesu kàkyen Ngalile. Kwo nde kàkyäanà Läsaj Anàbwan là Nzam anà muten naa:

¹⁵ « Taaj lan'kwo, Imwol a Nzam kyan'tol tsutsu. Làbuul mpem abe! Lasi làkwikilà amu Läsaj Anàbwan! »

¹⁶ Umpal kàkal nde mulyaj kà un'kool a ewà a Ngalile, nde kàmen Simon anà Andre, un'ton a Simon, bamutcom an'kwen aba kà ewà: ba bàkal alöb a nsö.

¹⁷ Yesu katen a ba naa: « Yalan'lab, waa me in'yalabuul alöb a baar. »

¹⁸ Apan sye, ba basawey an'kwen aba, waa bun'lab.

¹⁹ Kasin nde ikye, nde kàmen Zyak mwan a Zebeday anà un'ton ande Ywan. Ba bàkal uboo a bwaar aba mulon an'kwen.

²⁰ Apan sye, nde waa kabel. Ba basawey taaraba Zebeday uboo a bwaar anà baar a isal, waa bun'lab.

Baal kàkal anà dweelà a làbe

(Luk 4.31-37)

²¹ Yesu anà alonki ande ban'bilà u Kapernawum. Apan sye, ila a saba, nde kàbilà u ndwà a nkoj a Ayudà, waa kàlconà.

²² Baar bàkāl mubem an'loŋ ande, ntŋn nde kàlŋŋà asànaa mbuur awe anà ikòb, wɛɛ kà asànaa alŋŋ a in'kŋŋ anki.

²³ Kyekà uboo a ndwà a nkŋŋ a Ayudà akun, mbuur mwey kàkāl anà dweelà a labe, nde kàsi in'kwɛŋ:

²⁴ « Yesu, un'nsi Nasàler, ininà ngye akwen akà bi? Nkye ngye ayi ntŋn mubŋŋ bi? Mɛ in'kyàyòb naa ngye awà nà: ngye awà Njun'kyeel a Nzam! »

²⁵ Yesu kun'swɛŋ a ngwal naa: « Kal a duu! Too uboo a mbuur wà! »

²⁶ Dweela a labe waa làtoo, lun'nini, làmuyisà un'kwɛŋ a kolàkol.

²⁷ Baar banswà bàkāl mubem, waa bàsyeeelà mbaan ba a ba naa: « Ndaa nà ayi? An'loŋ akün màŋàyɔl a ikòb! Nde wàmuswan an'dweelà an'be a ngwal, ma sye màmukun'wem! »

²⁸ Làsan a nde làpää agyägäyà kà itiir a nsi a Ngaliɛ kyanswà.

Yesu kan'kŋŋr abey mbŋŋ

(Màt 8.14-17; Luk 4.38-41)

²⁹ Pa bàtoo ba u ndwà a nkŋŋ a Ayudà, ba bàkyen anà Zyak anà Ywan u ndwà a Simŋn anà Andre.

³⁰ Kyekà ukwà a Simŋn wun'kaar kàkāl anàbŋŋŋ ntŋn nde kàkāl anà làbwey a mpye. Apan sye, ba bàsam Yesu ntŋn nde.

³¹ Nde kàsin tsutsu, kun'kaär u kŋŋ, waa kun'mbaar. Làbwey a mpye waa làtoo, nde waa kàsɛmà mukasyääl.

³² Làsisye, ungo a miina a taan, ba bun'twäälà baar an'kyal banswà anà baar bàkal anà an'dweelà an'be.

³³ Bul lanswà làyakoŋ u munàmbwo.

³⁴ Yesu kàkɔɔr baar mbɔɔn bàkal anà an'kyal a ifà ifà. Nde kàtwey sye insɔŋà mbɔɔn. Nde kàwey anki mbwo akà insɔŋà musà ndaa. Ntɔn mya, mya myàkyun'yobà.

*Yesu kan'lyaan u Ngalile
(Luk 4.42-44)*

³⁵ Ututu tutu, Yesu kàsubà nde, kàtoo u ndwà, waa kàkyen u mpey. Akun nde kàkal muyamà.

³⁶ Simɔn anà baar bamwey bàkal anà nde bàkyer akun'len.

³⁷ Utaan bun'men ba, ba bàten a nde naa: « Baar banswà bàmuyalen. »

³⁸ Yesu kafuur naa: « Tsweenà ikal asin, kan'bul a tsutsu, ntɔn mɛ in'kàkyään sye Làsan Anàbwan kwo. Mɛ, mɛ kàtoo ntɔn la. »

³⁹ Nde waa kàyilyaanà u Ngalile wanswà mulɔŋ uboo a ndwà a nkoŋ a Ayudà anà mubɔŋ insɔŋà.

*Yesu kan'pööh nukyal a bay
(Màt 8.1-4; Luk 5.12-16)*

⁴⁰ Yàmèná naa nukyal a bay mwey kàsin apà nde, kàbu an'kôm, waa kàten naa: « Kya ngye akyàkwen, ngye an'kwo an'pööh. »

⁴¹ Yesu kun'wem ngyeb mbɔɔn, kàsen kɔɔ, kun'ba, waa kàten naa: « Mɛ an'kwen, pɔŋà! »

⁴² Umbalà mwey bay waa làlwomà, nde waa kàpɔŋà.

⁴³ Apan, Yesu kun'fuur ndwà ande,

⁴⁴ ungo' mukun'pà nswɛɛŋ yi: « Twon an'sam ndaa ayi akà mbuur mwey. Wɛɛ ngye, kyen kameɲà akà ngan, waa akapà an'kab a mpɔɔŋ asànaa kàlɔm Mɔse, ntɔn mukaswan naa ngye an'korà. »

⁴⁵ Pa kàkyen nde, nde kàsɛmà mukyaän u ndaa a ngwal anà mupay làsan a ndaa ayi. Kyakin Yesu kàmen anki mbwo mukàmenà u mii a baar banswa kan'bul an'kol an'kol, wɛɛ nde kàkalà u nsà, u mpey. Waa baar bàfwɛɛ mper anà mper, bàyɛɛ akà nde.

2

Yesu kan'kɔɔr mbuur anàkwɛkà

(Màt 9.1-8; Luk 5.17-26)

¹ Ungo' a ilà, Yesu kàfurà Kapernawum. Làsan làpää' naa nde kàkal u ndwà.

² Baar mbɔɔn bàyàkɔŋ paa. Akà ikal kyàkal anki, itàkal tsutsu' a munàmbwo a ndwà. Ikal kyàfàkal anki, itàkal u nsà. Nde kàkyäänà Ndaa.

³ Apan, baar bun'twääl mbuur anàkwɛkà.

⁴ Wɛɛ ba bàkwɛ anki mukun'twaal kà ikal kàkal nde ntɔn baar bakàl mbɔɔn, ba bamen nsya' udu a ikal kàkal nde, waa bàpfuul mun ntɔn mutyeey ipɔy kàkal mbuur anàkwɛkà.

⁵ Mpal kàmen Yesu làkwikilà aba, nde kàten a mbuur anàkwèkà naa: « Mwan amé, mé amadwääl nkul a man'be angye. »

⁶ Alɔɔŋ a in'kɔɔn amwɛy bàkal anàbwaay paa, bàmuɣweerà u mpem aba naa:

⁷ « Ntɔn nkye mbuur wà kan'ten nde abwɛy? Nde wàmubɛy Nzam. Nà kan'kwo mudwa nkul a man'be isàkal naa kà Nzam mpɛl anki? »

⁸ Abà kàyòb nde unsà dweelà ande ndaa bayweerà ba uboo a ba ñakwo, Yesu kàten a ba naa: « Ntɔn nkye làbà bɛ anà an'kyàn atub amà u mpem abɛ?

⁹ Undiir nà akɔɔn mpay muten akà mbuur anàkwèkà: "Bàmadwääl nkul a man'be angye", lɛɛ muten naa: "Mbarà, sɛn ipɔy angye, kyen"?

¹⁰ Abun, ntɔn bɛ làyòb naa Mwan a mbuur wɛ anà ikɔb mudwääl baar nkul a man'be u mɛɛn pà. » Apan, nde kàten a mbuur anàkwèkà naa:

¹¹ « Mɛ amaswan, mbarà, sɛn ipɔy angye, kyen ndwà angye! »

¹² Baal awà waa kàmbarà, apan sye nde kàsɛn ipɔy ande, waa kàtoo u mii a baar banswà. Apan ba banswà bàmen ndaa yubem, waa bàsyàhà Nzam, bàtɛɛnà naa: « Bi ñàtaman anki abà akà ikikye! »

*Yesu kan'bel Levi
(Mat 9.9-13; Luk 5.27-32)*

¹³ Yesu kàfàkyà kà un'kɔɔl a ɛwà. Un'sɛn a baar wanswà kàkyeenà akà nde, waa nde kalɔɔŋà.

¹⁴ Umpal kàkàl nde mulyan, nde kàmèn Levi, mwan a Alfè, kan'bwaay kà ikàl bàfàfur iter, waa kàtèn a nde naa: « Yan'làb! » Nde waa kàmbarà, waa kun'làb.

¹⁵ Ungò apan Yesu kàkàdyà u ndwà a Levi. Afuür a iter mbòon anà baar abe bàdyee mesà mwey anà nde, anà alonki ande sye. Ntòn baar abe bàkàl mbòon muyun'làb.

¹⁶ Uboo a alonki a in'kòon bàkàl anà Amfarisi. Mpal bàmen ba naa Yesu akadyaa ikal imwey anà baar abà banswà, ba bàtèn a alonki ande naa: « Abà aben? Ntòn nkye udyaa nde anà afuür a iter anà baar àbè? »

¹⁷ Yesu kàwem nde abwey, nde kàtèn a ba naa: « Kà baar abyè anà ngwal u ndür anki abyè anà mfun a un'ngan, wèè an'akyal. Mè kàyi anki mubel baar a balàbal, wèè baar abe. »

*Yesu anà nkin a mbòr
(Mat 9.14-17; Luk 5.33-39)*

¹⁸ Ilà mwey alonki a Ywan anà Amfarisi bàkàl mukin mbòr. Ba bàyàtèn a Yesu naa: « Ntòn nkye bi alonki a Ywan anà alonki a Amfarisi ifàkin mbòr, wèè alonki angye mbòr bàfàkin anki? »

¹⁹ Yesu kafuur naa: « Nkye baar ban'bel kà un'kyòm atà bór ban'kwo mukin mbòr umpal awà un'tèel a bór paa? Umpal awà un'tèel a bór anà ba, ba bàkwo anki mukin mbòr.

²⁰ Wèè ilà ikyer asaya, umpal bàsàlwom ba un'tèel a bór uboo a ba, ba bàsàkin mbòr ilà akin.

²¹ « Akà mbuur mwey ukwe anki mubaay ikaam a ipfey akuñ udu a ipfey anànün, naa tɛy, ikaam akuñ ban'kwey iyanaan yar a ipfey anjanün, tuun waa layàyàmà.

²² Akà mbuur mwey ukwe anki musà man akuñ u mbeen anjanün, naa tɛy, man akuñ laa ipfuul ma mbeen anjanün, laa ipää'ma: man anà mbeen sye waa ikyà bwà. Aay, akà man akuñ, mbeen sye yàkuñ! »

*Yɛsu anà saba
(Màt 12.1-8; Luk 6.1-5)*

²³ Yàmèná naa ilà a saba mwey, Yɛsu kàkàl mulyaan uboo a an'ywan a blɛ. Alonki ande bàsèmà mubwo imfà u mbwo bayikyeenà ba.

²⁴ Amfarisi bàtɛɛnà a nde naa: « Ler ndaa bàkyera ba ilà a saba! Yà ikin. »

²⁵ Waa nde kafuur naa: « Nkye bɛ làtàn anki akà ikikye ndaa kàkyer David umpal kàkàl nde u làkɔɔn anà kàwem nde ngyal, nde anà baar bàkàl anà nde?

²⁶ Aben, umpal kàkàl Abyatar undweer a angan, kàbilà nde u ndwà a Nzam, kàwɛl nde mampà bàfàpà ibɔɔn, kàdi nde ma anà kàpɛ nde baar bàkàl anà nde, itàkal naa ma angan mpɛl bàfàdyà? »

²⁷ Apan, Yɛsu kàtɛɛnà a ba naa: « Saba bàkyer ntɔn mbuur, wɛɛ kà mbuur anki ntɔn saba.

²⁸ Kyakin, Mwan a mbuur wà nkum itàkal sye wà saba. »

3

Baal anàkwekà kɔɔ

(Màt 12.9-14; Luk 6.6-11)

¹ Ungö, Yesu kàfàbilà u ndwà a nköŋ a Ayudà. Uboo kwo kàkàl anà baal mwey wànjàkwekà kɔɔ.

² Baar bàkàl musey Yesu ntòn muyòb naa nkye nde akyer un'kɔɔr ilà a saba, ntòn ba bun'fuyün.

³ Nde waa kàten a baal anàkwekà kɔɔ naa: « Mbarà! yà uboboo pà. »

⁴ Apan nde kàten a ba naa: « Nkye bàkyàpà mbwo ilà a saba mukyer yànjàbwan lɛɛ yà ube, mutswà mɔɔ lɛɛ mudwa? » Wɛɛ ba bàkàl a kul.

⁵ Kyakin Yesu kaler nde intwen, kawem nde ngyɛb sye ntòn mpem ambe aba, waa kàten a baal awun naa: « Sɛn kɔɔ a ngye. » Nde waa kàsɛn la, la waa ləkɔɔrà.

⁶ Pa bātōo Amfarisi, laa bàkàkōŋ ba anà baar a Elodi ntòn ba bālɛŋ mbwo mudwa Yesu.

Yesu anà un'sɛŋ a baar

⁷ Yesu kàkyen u mpey anà alɔŋki ande kà un'kɔɔl a ɛwà. Un'kàbɔ a baar bàfu Yelusàlɛm anà itiir a nsi a Ngàlilɛ, Yuday,

⁸ Idumɛ, u sim a ngyal a Yordan, Tir anà Sidon, bàyi akà Yesu ntòn bàwem ba lāsən a indiir byanswà kàkyerà nde.

⁹ Nde kàsweŋ alɔŋki ande naa ba bun'lōön bwaar lāmwey ntòn baar bàkɔɔn akun'sà un'sukuün.

¹⁰ Ntɔn kàkɔɔrà nde baar mbɔɔn, baar ban-swà bàkal anà mpay u ndür bun'bweelà ntɔn mukun'ba.

¹¹ Apan sye an'dweelà an'be, mpal mun'mená ma, ma mun'bweelà kà in'kɔl, waa bun'syee in'kwɛŋ naa: « Ngye awà Mwan a Nzam! »

¹² Wɛɛ nde katsuŋ a ngwal naa ba bàkɔɔn un'mɛɛy.

*Yesu kan'sɔɔl antööm kwem anjyweel
(Màt 10.1-4; Luk 6.12-16)*

¹³ Ungö, Yesu kàbeenà udu a mɔŋ, kàbel baar kàkwen nde. Ba bàyi apà nde.

¹⁴ Nde kàkyer itsuŋ a baar kwem anjyweel ntɔn muyikal anà nde anà mukatɔm mukalɔŋ

¹⁵ anà ikɔb mubɔŋ inɔŋà.

¹⁶ Le, Bàkwem Anjyweel ba abà: Simɔn, Yesu kun'pɛ ikɔb a Petlà,

¹⁷ Zyak, mwan a Zebeday anà un'tɔŋ ande Ywan. Nde ba kapɛ ikɔb a Bwanɛrgesi, iswanà naa « baar abà asànaa idum »,

¹⁸ Andre, Filipo, Bàtɛlámay, Màtay, Tuma, Zyak mwan a Alfɛ, Tadɛ, Simɔn mbuur a man'kay,

¹⁹ anà Yudas Iskalyot, nde awun sye mbuur kun'yalà.

Yesu anà baar a ywar ande

²⁰ Ungö apan Yesu kàyi u ndwà mwɛy. Un'sɛŋ a baar kàfakàkɔŋ kwo, lalan ba bàsàkwo anki itàkal mudyà.

21 Mpal bàwem baar a ywar ande abwey, ba bàyi mukun'lwom, nton ba bàteenà naa: « Nde kan'yiŋ! »

Yesu anà Belzebul
(Mat 12.22-32; Luk 11.14-23; 12.10)

22 Alɔŋ a in'koon bàyàtyà fà Yelusàlem bàteenà naa: « Belzebul wà uboo ande! » Anà sye naa: « Nde inɔŋà ayibɔŋ u mbwo a mfum a inɔŋà! »

23 Apan Yesu waa kabel, waa kàten a ba unsà nsim naa: « Nkye Satanà kan'kwo ubɔŋ Satanà?

24 Isàkal naa imwol mwey kyàŋàkaabà anà kya ŋakwo, imwol akin ifàtsim anki.

25 Isàkal naa ywar mwey làŋàkaabà anà la ŋakwo, ywar alan làfàtsim anki.

26 Kya Satanà usànwàn anà nde ŋakwo, nde wàŋàkaabà, nde utsim anki, yànde yan'wà.

27 « Akà mbuur mwey ukwe anki mubilà u ndwà a ŋangwal anà ugyɔɔr indiir ande, isàkal naa nde ñàtun'bàm anki ŋangwal awun in'siŋ. Manà nde kàmubàm in'siŋ, apan laa ugyɔɔr nde indiir byanswà abyà uboo a ndwà ande.

28 Ndandaa mɛ alàkyàän, baan a baar bàkyer asadwàäl nkul a ndaa aba yanswà: man'be anà mbeey mbɔɔn isàtoo u mun aba.

29 Wɛɛ mbuur asàbey Dweelà In'kyɛɛl, nde bàsun'dwàäl anki nkul akà ikikye. Nton ube ande bà bàmbul a in'tye. »

30 Yesu kàteenà nde abwey nton ba bàteenà naa: « Nde we anà dweelà a làbe. »

*Ngwän anà atɔŋ a Yesu
(Màt 12.46-50; Luk 8.19-21)*

³¹ Ngwän anà atɔŋ a Yesu bàyi anà bàmbär u nsà, waa bàtòm mbuur mukun'bel.

³² Un'sen a baar kàkäl anàbwaay apà ande. Waa bàten a nde naa: « Le, ngwa anà atɔŋ angye babaal anà bakaar bàmukalenà u nsà. »

³³ Nde kafuur naa: « Maa anà atɔŋ amɛ bàna? »

³⁴ Apan, nde kàler baar bàkäl anàbwaay apà nde, waa kàten naa: « Làler maa anà atɔŋ amɛ!

³⁵ Mbuur wanswà afàsyàäl ukwen a Nzam, nde wà un'tɔŋ amɛ wàbaal, un'tɔŋ amɛ wà un'kaar anà maa. »

4

*Nsim a un'koon
(Màt 13.1-9; Luk 8.4-8)*

¹ Yesu kàfàsɛmà mulɔŋ kà un'kool a ewà. Un'sen a baar mbɔɔn kàkɔŋ tsutsu apà nde, lalan kàbilà nde u bwaar, la làkäl udu a an'dà, waa kàbwaay. Baar banswà bàkäl u meen, usà ntsu akà an'dà.

² Nde ba kalɔɔŋà indiir mbɔɔn unsà nsim. Nde kàteenà a ba unsà an'ɔɔŋ ande naa:

³ « Làwem. Le, un'koon kàtoo mukɔn.

⁴ Umpal kàyimwanà nde, yar a mben lamwey làbu u mbwo: nen waa yàyi, waa yàdi ya.

⁵ Yar lumwey làbu kà ikal kyàkäl anà in'kul, meen a mbɔɔn màkäl anki. La látɔo agyàgyà ntɔn meen màkäl anki mbɔɔn u ngyel.

⁶ Mpal kàbalà mwaähà, laa làkunjà la, waa làyòim ntòn ukòon in'swey.

⁷ Lumwey làbù'uboo a nsyeenà. Nsyeenà yàyel ya, ya waa yun'fwee, la waa mpa làtwey mbeñ.

⁸ Mbeñ yumwey yàbù'uboo a mēen anàbwan, waa yàmēn, yàyel, yàbör mbeñ mbòon: imwey an'kwem an'tar, imwey an'kwem an'syaam, imwey nkam. »

⁹ Nde kàtēenà naa: « Wey mbuur awe anà an'tsui awem, uwem! »

Ntòn nkye Yesu ufàsyääl nde nsim

(Màt 13.10-17; Luk 8.9-10)

¹⁰ Mpal kàkàl Yesu u mpey, baar bàyun'labà anà Bàkwem Anjiweel, bun'fuulà ntòn nsim.

¹¹ Nde kàtēenà a ba naa: « Akà bē, ngyee a Imwol a Nzam bàkyàlapà. Wēe akà baar abà u nsà, indiir byanswà byàfàlyan unsà nsim,

¹² ntòn abun,
"itàkal naa ba bàkyer aleerà, ba bàkòon aman,
itàkal naa ba bàkyer aweemà, ba bàkòon ayòb,
manà ba bàyàbuul mpem anà bàyadwääl un'pi a nkul!" »

Yesu wàmubuul nsim a un'kòön

(Mat 13.18-23; Luk 8.11-15)

¹³ Nde kàfàten a ba naa: « Bē, bē làyòb anki nsim ayi! Abun bē làyàyòb aben nsim yanswà?

¹⁴ "Un'kòön" kan'kòn Ndaa.

¹⁵ Le, baar abà u mbwo, kà ikal bàkòn Ndaa: mpal bàwem ba, Satana abwà ayà, waa ulwom Ndaa bàkòn uboo aba.

¹⁶ Bumwey bakon udu a nkon: ba baar, mpal bafawem ba Ndaa, ba babwa awal ya unsa un'sak.

¹⁷ Wee uboo a ba in'swey myatey, ba ba baar a ansone: isakal naa linyooma lan'ya itakal nkwaan nton Ndaa, laa babwa ba.

¹⁸ Bumwey bakon uboo a nsyeena: ba baar bawem Ndaa,

¹⁹ wee nkyan a meen, untaam a in'naan ana ngyal a indiir asin asin byabila bya, laa ikuuna bya Ndaa, ya waa mpa ibor mben.

²⁰ Bumwey bakon u meen anabwan. Ba ba baar bafawem Ndaa, bafawal ya, waa bafabor mben: imwey an'kwem an'tar, imwey an'kwem an'syaam, imwey nkam. »

Nsim a mwinà
(Luk 8.16-18)

²¹ Yesu katen a ba naa: « Nkye mwinà afaya nton musa ungyel a katin itakal ungyel a itab? Nkye ka nton mutol udu a ikola a un'te a wa anki?

²² Nton undiir mwey wanyayee watey mpa usamenà u mii, ndaa mwey yankuu yatey mpa isamenà u mwana.

²³ Wey mbuur awe ana an'tsu'awem, uwem! »

²⁴ Nde waa kafaten a ba naa: « Lakal ka igyee nton ndaa lakaweema be. Lasii lasyala be musi, lasii nsil alan basasyaal aka be, la lasakal anakwey nton be.

²⁵ Nton basapa aka mbuur awe ana undiir, wee aka mbuur mpa awe ana undiir, basalwom itakal undiir ufasi nde mukal ana wa. »

Nsim a imben kyàmen anà kyàyel kya ñakwo

²⁶ Nde kàfàtèn a ba naa: « Imwol a Nzam kyà asànaa mbuur mwey kan'mwan nkoon u meen.

²⁷ Nde utàkal anàbòòn, utàkal wàñàwiyà, mpib anà mwaänà, nkoon yan'men anà yan'yeì, nde uyòb anki naa yà aben.

²⁸ Meen ma ñakwo máfàtàtwey bite, ungo imfà, ungo apan mben anàkòlà yan'yòòl imfà.

²⁹ Pa isòñ mben, ba bàsà impye, ntòn la panà abwo. »

Nsim a imben ikikye

(Màt 13.31-32; Luk 13.18-19)

³⁰ Yesu kàfàtèn naa: « Ininà bi kan'kwo musi a Imwol a Nzam, itakal naa nsim na bi kan'kwo mutà ntòn muswan kya?

³¹ Kya kyà asànaa imben ikikye bàkòñ u meen. Kya kyan'sòòn ukye uboo a mben yanswà ayà u meen.

³² Wée isàkal naa ban'kòn kya, kya kyan'laar, kyan'bulà anàsòòn ndon yanswà uboo a làpan, waa isà an'kòkà. Apan, nen a du waa iyàtòn an'yaab. »

³³ Yà u mbwo a nsim mbòòn a tub ayi nde kàkyäänà Ndaa, ntòn baar bàkal kà isii ban'kwo ba mukun'wem.

³⁴ Nde kàyäämà anki anà ba ukoon asyääì nsim, wée nde kàbuulà ya yanswà akà alonki ande u mpey.

Yesu kan'kwaam ikul

(Màt 8.18,23-27; Luk 8.22-25)

³⁵ Ilä'nsil kya, lāsiseye, Yesu kàten a alonki ande naa: « Tswēenā bi isabā. »

³⁶ Ba basawey un'sen a baar, waa bun'syen uboo a bwaar kàkal nde, an'bwaar asin màkal tsutsu' apà nde.

³⁷ Ikul laa kyàyi kya. Ibo a an'dà byàbilà uboo a bwaar, waa byàyöölà la.

³⁸ Wēē akà nde, nde kàkal anàbōōn kà ita a bwaar, un'tswe udu a ibom. Alonki ande bun'wiw, waa bàsi in'kwen: « Un'loōn, nkye ngye ube amanà anki naa bi ikū? »

³⁹ Yesu waa kasuba, kanān ikul, waa kàten a ewà naa: « Kal akul! Bām mun! » .Ikul laa kyakwama kya, duu a kolakol waa labilā.

⁴⁰ Apan nde kàten a ba naa: « Nton nkye làbà be mutēer? Nkye be nātāsà anki làkwikilā? »

⁴¹ Mateer mawel ma, ba waa bāteēnā ba a ba naa: « Abà nde wà nà, waa itàkal ikul anà ewà byāmukun'weemā? »

5

Yesu kan'kōor anadweelà an'be

(Màt 8.28-34; Luk 8.26-39)

¹ Ungō apan ba bàkolà u sim lumwey là ewà, u nsi a Bàngelàsà.

² Pa kàtoo Yesu u bwaar, baal mwey wànàyol a an'dweelà an'be kàyàtoo kà an'dii, waa kàyàbwey anà nde.

³ Nde kàfabwaayà kà an'dii. Akà mbuur mwey kàfàkwo anki mukun'bām itàkal dwaan.

⁴ Nton mbalà mboon ba bàfun'baäimà isweey anà dwaan, wée nde kàtsüülà mya. Akà mbuur mwey kàkwe anki mukun'kyäämà.

⁵ Taan lanswà, mpib anà mwaänà, nde kàkal muyità nsay uboo a an'dii anà u myon, wàmuyikuub in'kwen anà muyikàkaam ndür a in'kul.

⁶ Umpal kàmen nde Yesu ukwel, nde kàkyen ntiin, waa kàbù an'koim kusà a nde,

⁷ waa kàkuub in'kwen anà muten naa: « Ininà akà me anà ngye, Yesu, Mwan a Nzam a Dudu? Me amaboon kà ikob a Nzam, twon aman'pà mpay! »

⁸ Nton Yesu kàteenà a nde naa: « Dweelà a làbe, too unsà mbuur wà! »

⁹ Nde kun'fuul naa: « Ikob angye nà? » Nde kun'fuur naa: « Ikob a me "Un'kabò", nton bi ibà mboon. »

¹⁰ Nde waa kun'böönà mboon, nton nde ukoon akabon u nsi ayin.

¹¹ Kyekà, mper akà mon, làkal anà làböl a kolàkol là ngul làkal muyidyà.

¹² An'dweelà an'be maböön Yesu naa: « Itöim uboo a ngul nton bi ibila amu ya! »

¹³ Yesu kape mbwo. Apan laa matoos ma, mabilà ma uboo a ngul, làböl, fà iköl a mon, làkabwà kà ewà. Ya yàkal isii a nsaab yweel, waa làminà.

¹⁴ Aseey a ngul batiin ba, ba bakàpay làsan uboo a bul anà kà itsun a ndwà. Apan baar waa bàyi muman ndaa yàlyaan.

¹⁵ Mpal bàyàtol ba tsütsü apà Yesu anà bàmèn

ba aṇadweelà an'be akyàbwaay, akyàbwaar anà akyàkal a duu, nde mbuur kàkal anà Un'kàbɔ, ba bàmèn bɔɔmà.

¹⁶ Baar bàmèn ya yanswà yàlyan, ba bakyaäänà ndaa yàbweel mbuur aṇadweelà an'be anà ngul.

¹⁷ Apan ba bàsemà mukun'bɔɔn naa nde ul-womà kà itiir a nsi aba.

¹⁸ Umpal kàkal Yesu mubilà u bwaar, mbuur awà kàkal anà an'dweelà an'be kun'lɔɔm naa

¹⁹ Yesu kun'pɛ anki mbwo, wɛɛ nde kàtɛn a nde naa: « Furà ndwà a ngye, ntsu' akà aton angye, waa akakyaään ndaa yanswà kàmakyer Mwol unsà ngyeb ande. »

²⁰ Apan, baal awà kàkyen nde, nde kàsemà mukyaään indiir a kolàkol byanswà kàkyer Yesu akà nde u Dekapol. Baar banswà bakyer abemà.

Mwan a Zayirɔs wà un'kaar anà un'kaar kàbà ipfɛy a Yesu

(Màt 9.18-26; Luk 8.40-56)

²¹ Mpal kàfurà Yesu sim lumwey u bwaar, un'sɛɲ a baar mbɔɔn kàyàkɔɲ apà nde. Nde kàkal kà un'kɔɔl a ɛwà.

²² Apan umwey uboo a amfum a ndwà a nkɔɲ a Ayudà, ikɔb ande Zayirɔs, umpal kàmèn nde Yesu, nde kàbù kà in'kɔl ande,

²³ waa kun'bɔɔn mbɔɔn, muten naa: « Mwan un'kye ame wà un'kaar wà tsutsu' mukwà, yun'si an'kɔɔ ntɔn nde ukɔɔrà, uwu' mɔɔ! »

²⁴ Yesu kàkyen mbwo mwɛy anà nde. Un'sɛɲ a baar mbɔɔn kàyun'labà, waa kàyun'bàbàäbà.

²⁵ Kyekà kàkàl anà un'kaar mwëy kàyitoo an'kil mbul kwem aniyweel.

²⁶ Nde kàmen mpay mböön muyikya àkà ingan mböön, kàmay indiir ande byanswà, uköön aman ubwan. Wëe ukyal ande bakyer afàsöönà mböön.

²⁷ Umpal kàwem un'kaar awà ndaa bàtëenà baar ntön Yesu, nde kàkul ungo, uboo a un'sen a baar, waa kàbà ipfëy ande.

²⁸ Ntön nde kàtëenà nde nàkwo naa: « Isàkal naa më in'tàba àkà ipfëy ande mpël, më in'kyer awà möö. »

²⁹ Taan nsil alan sye an'kil ande waa màtsu' mutoo, nde kàyöb u ndür ande naa nde kan'kòrà unsà ukyal ande.

³⁰ Apan sye, Yesu waa kàyöb naa ngwal mwëy yan'too u ndür ande, nde kàbulà uboboo a un'sen a baar, waa kàfuulà naa: « Nà kan'ba ipfëy amë? »

³¹ Alonki ande bàtëenà a nde naa: « Ngye akimanà naa un'sen a baar wàmukabàbàbà, wëe ngye afuulà naa: "Nà kàman'ba?" »

³² Wëe nde kàleerà umbil ande ntön muyöb naa un'kaar nà kan'kyer abà.

³³ Apan, abà kàyöb un'kaar awun ndaa yun'yeel, unsà böömà anà matëer, nde kàyàbwà kà in'kol a Yesu, waa kàten a nde ndandaa yanswà.

³⁴ Yesu kàten a nde naa: « Mangwa, làkwikilà angye làmatswà möö. Kyen a duu, wëy naa ngye akòrà unsà ukyal angye. »

³⁵ Nde kàkal anjàtàmay anki muyääm, umpal bàyi baar bàfu ndwà a mfum a ndwà a nkōj a Ayudà, waa bàten naa: « Mwan angye wà un'kaar kan'kwà. Ntōn nkye mufàtwaäl Un'loōj nkwom? »

³⁶ Wée Yesu kàsàlab anki ndaa ayi, waa kàten a mfum a ndwà a nkōj a Ayudà naa: « Twon an'man bōōmà, sà làkwikilà mpel. »

³⁷ Abun, nde kàpè anki mbwo akà mbuur mukun'swà, nà Petolà, Zyak, anà un'tōj ande Ywan mpel.

³⁸ Ba ban'kolà u ndwà a mfum a ndwà a nkōj a Ayudà. Yesu kan'man baar ban'kal udu udu, bàmulèl, bàmusà in'kwej mboōn.

³⁹ Nde kan'bilà, waa kan'ten a ba naa: « Ntōn nkye minii ami anà ilel abi? Mwan kà wànjàkwà anki, nde wànjàbōōn. »

⁴⁰ Ba bàkyer un'see. Wée nde kàtwey baar banswà, waa kàwel nà taarande anà ngwàh a mwan anà baar bàyun'swà. Apan nde kan'bilà u suk kàkal mwan.

⁴¹ Nde kan'tà kōō a mwan mpi, waa kan'ten a nde naa: « Mwan un'kaar, mē amaswan, wiya! »

⁴² Apan sye, mwan un'kaar waa kàmbarà, waa kàsèmà mukyà, - nde kàkal ayà mbul kwem anjyweel. Apan, ba bakàl unsà ubem mboōn.

⁴³ Yesu kaswej a ngwal naa akà mbuur mwey ukōōn ayōb, waa kàten naa ba bun'pè isaa adyà.

*Baar a Nasàler ban'ton musà làkwikilà amu Yesu
(Màt 13.53-58; Luk 4.16-30)*

¹ Yesu kàlwomà kà ikal akin, waa kan'yà bul ande, alonki ande bàkal mukun'lab.

² Ilà'a saba, nde kàsemà mulon u ndwà a nkön a Ayudà. Baar mböon bàweemà nde bàkal mubem, waa bàtëenà naa: « Nde indiir abi byan'fà ken? Amà an'yeerà a nkye ifà bun'pè, waa an'koo ande ikakyerà isal a ngwal a ngwal a tub abi?

³ Nkye nde kà sharpantye anki, mwan a Màyè, un'ton a Zyak, anà Yöse, anà Yude, anà Simon? Nkye aton ande bakaar kà bà anki uboo a bi apà? » Kyakin bàbööl ba kyà nton làkwikilà aba.

⁴ Apan Yesu kàtëenà a ba naa: « Nangööm bàfun'bey nà u bul ande, u mbil ande anà u ndwà ande mpel. »

⁵ Nde kàsàkwo anki mukyer akà impà mwëy kwo, wëë nde kàsi nà an'koo udu a ndam a anattoo, waa kaköör.

⁶ Nde kabemà nton mpa bàkal ba anà làkwikilà.

*Ntööm atätweb yà alonki kwem anjiweel
(Màt 10.5-15; Luk 9.1-6)*

Ungö apan nde kàyilyaanà kan'bul a tsutsu' muyilon.

⁷ Nde kàbel Bàkwem Anjiweel, kàsemà mukatöm abööl abööl, kapè iköb udu a an'dweelà an'be,

⁸ waa kaswen naa: « Twon lan'wal akà undiir mwey ntɔn mbwo, nà unsɔk mpel. Twon lan'wal isaa adyà, itàkal ngɔɔr, itàkal ngim uboo a un'di,

⁹ wɛɛ lɔ̀bwaär idyaar, twon lan'bwaar an'kàzak an'mɔ̀l. »

¹⁰ Nde kàfàtɛn a ba naa: « Isàkal naa kà ikal imwey, bɛ lan'bilà u ndwa mwey, labwaay paa tii umpal làsàlwomà bɛ kà ikal akin.

¹¹ Isàkal naa kà ikal imwey bàlawɛl anki, bàlawem anki, lɔ̀lwomà apan, lɔ̀kɔɔb un'twà a in'kɔ̀l abɛ. Kya isàkal imbal ntɔn ba. »

¹² Alɔ̀ŋki bàkyen ba, ba bàkyäänà naa baar bàkyer abuul mpem.

¹³ Ba bàyibɔ̀ŋà insɔ̀ŋà mbɔɔn, bàkiirà aɲatoo mbɔɔn may, waa bakɔɔrà.

Nkweel a Ywan Un'düümà
(Mat 14.1-2; Luk 9.7-9)

¹⁴ Mfum Elɔ̀di kàwem naa bàtaa Yɛsu din, ntɔn ikɔ̀b ande kyàtoo lɔ̀paan. Baar bàtɛnà naa: « Ywan Un'düümà kan'wiya kukwà! Undiir awun awà nde anà ikɔ̀b mukyer indiir a ngwal a ngwal. »

¹⁵ Bumwey bàtɛnà naa: « Nde wà Eli. » Bamwey sye naa: « Nde wà ɲangɔɔm asànaa umwey uboo a aɲangɔɔm. »

¹⁶ Mpal kàwem Elɔ̀di ndaa ayi, nde kàtɛnà naa: « Ywan akwà kàtsul mɛ un'tswe, kan'wiya! »

¹⁷ Abun, Elɔ̀di kàswen mukɔ̀r Ywan anà bun'si u bɔ̀lokà, ntɔn kàbääl nde Elɔ̀dyas awà kàkal un'kyay a un'tɔ̀ŋ ande Filipino.

18 Ntɔn Ywan kàtɛɛnà a Elɔdi naa: « Mbwo yatey ngye muwal un'kyay a un'tɔŋ angye! »

19 Undiir awun Elɔdyas kàyiin nde Ywan, waa kàkweenà mukun'dwa. Wɛɛ nde kàsàkwo anki,

20 ntɔn Elɔdi kàtiinà Ywan bɔɔmà, abà kàyɔb nde naa nde wà mbuur a balàbal anà wà in'kyeɛl, laa kun'tii nde. Mpal kun'wɛɛmà nde, ya yun'pàä mpay mbɔɔn. Wɛɛ nde kàkweenà mukun'wem.

21 Kyekà, Elɔdyas ipɔl anàbwan kàmen ilà a un'kyɔm a mböör a Elɔdi. Nde awà kàpɛ udyà akà ayɔl ande anà amfum a anità ande, anà akà abyaäl a Ngalile.

22 Mwan a Elɔdyas wà un'kaar waa kàyàkyen. Elɔdi anà baar kàbel nde bàmɛn un'sak mbɔɔn. Mfum kàtɛn a mwan un'kaar naa: « Lɔm undiir wanswa akwen ngye, mɛ in'kyer ayapà wa. »

23 Nde kun'dyeel kyän naa: « Undiir wanswà ayàlɔm ngye, mɛ in'kyer ayapà, itàkal naa yar a mɛɛn a imfum amɛ.

24 Mwan un'kaar kàtoo u ndwà, waa kàtɛn a ngwän naa: « Ininà mɛ in'lɔm? » Nde waa kàfuur naa: « Un'tswe a Ywan Un'düümà. »

25 Nde kàfura agyägäyà akà mfum, waa kun'lɔɔm: « Mɛ in'kwen naa ngye an'pɛ agyägäyà udu a lälɔŋà, un'tswe a Ywan Un'düümà! »

26 Mfum kàwem ngyeb. Wɛɛ, ntɔn kyän ande anà baar kàbel nde, nde kàkwen anki utoŋ mukun'pà.

27 Apan sye, mfum kàtɔm un'seey mwey anà nswɛɛŋ mutwal un'tswe a Ywan Un'düümà. Un'seey kàkyen u bɔlokà, waa kàtsul un'tswe a

Ywan,

²⁸ kàtwaäl wa udu a lälönà, waa kàpe wa akà mwan un'kaar. Waa mwan un'kaar kàpe wa akà ngwän.

²⁹ Mpal bàwem alonki a Ywan lāsən alan, ba bàyàwal ndom ande, waa bàsi ya kan'dii mwey.

Yesu kan'dii a abaal nsaab tyeen

(Màt 14.13-21; Luk 9.10-17; Ywn 6.1-14)

³⁰ Yàmenà naa mpal bàyàfurà antööm, ba bàkōŋ apà Yesu, ba bun'sam ndaa yanswà bàkyer ba anà bàlōŋà ba.

³¹ Nde kàten a ba naa: « Bè bumwey, làyi u mpey, làyöör ikye u nsye a ipol. » Nton baar mbōon bàkalà muyaa anà mukyeenà, waa ba bàkal anki itàkal anà taan mudyà.

³² Lalan bàkyen ba, ba mpel, uboo a bwaar u mpey, u nsye a ipol.

³³ Baar bataäl mukyà, bàmbōon laa bayōb ba. Apan, fà an'bul manswà, ba bàkyen ntiin ntiin kà in'kol, waa bàfweel kà ikal bàkwen ba mukyà.

³⁴ Umpal katoo Yesu u bwaar, nde kàmen un'sen a baar mbōon, ngyeb waa yun'wel nton ba, nton ba bàkal asànaa in'kək myakōon aleer, waa kàsèmà mukalōŋ indiir mbōon.

³⁵ Taan làkyen mbōon, alonki bàsin apà Yesu, waa bàten a nde naa: « Ikal ki kyà ipol, taan sye lan'kyà mbōon.

³⁶ Afuur baar bà, ba bàkyà u bitsun a ndwà anà an'bul a tsutsu mukàsom isaa adyà. »

³⁷ Wεε nde kafuur naa: « Lape udyà bε ñakwo!
» Ba bàten a nde naa: « Nkye bi ikàsom mampà
a iter a ngim nkam yweel nton bi ipe ba udyà? »

³⁸ Nde waa uten a ba naa: « Mampà an'kwe bε
làwe amà? Kàlaler! » Ungō muler, ba ban'ten
naa: « An'tyeen, anà nsō yweel. »

³⁹ Apan, nde kaswen naa ba bàsi baar banswà
unsà an'kab bànàbwaay udu a un'len un'bu.

⁴⁰ Baar bàbwaay unsà in'lwaan a nkam anà
myà an'kwem an'tyeen.

⁴¹ Yesu kàwel mampà man'tyeen anà nsō
yàyweel, nde kàler u du, kàsaak ma, kàtsul ma,
waa kàpe akalonki nton mukààb baar banswà.

⁴² Ba banswà bàdi, waa bàyuür.

⁴³ Ba bàsyen in'lwan kwem anjiweel myàjàyol
a itiir a mampà anà byà nsō byàsàl.

⁴⁴ Baar bàdi mampà bàkal abaal nsaab tyen.

Yesu kan'kyà udu a ewà

(Màt 14.22-33; Ywn 6.15-21)

⁴⁵ Apan sye, Yesu kàswen alonki ande mubilà
u bwaar anà mufweel kusà a nde, u sim a ewà
lumwey, u ntsu a Betesayidà, umpal nde ñakwo
usàpay nde un'sen a baar.

⁴⁶ Ungō mupay ba, nde kàbeenà u mon
mukàyamà.

⁴⁷ Làsisye, bwaar làkàl lan'tol uboboo a ewà,
nde kàsàkal nde mpel u meen.

⁴⁸ Muman naa alonki ande bàmunwan a ngwal
muluk nkay nton un'pob kàyee lisà, tsùtsu a

taantyà, nde kan'ya mper akà ba wàmuyikyà udu a ewà, waa kàlasoonà.

⁴⁹ Mpal bun'men ba wàmuyikyà udu a ewà, ba bàsi naa bwo kàkàl, waa bàsi in'kwɛŋ.

⁵⁰ Ntɔn ba banswà bàkyer un'man, lingyoomà waa lawɛl. Wɛɛ apan, nde kàyàm anà ba, waa kàtɛn a ba naa: « Lɛwɛl ibaal! Wà mɛ, twon lan'man boomà! »

⁵¹ Apan, nde kàbilà u bwaar apà ba, un'pɔb waa kànye. Uboo a ba ŋakwo, ba bàbemà mbɔɔn.

⁵² Kuten anàbwan, ba bàsàyoɔb anki mbuul a impà a mampà, ntɔn mpem aba yàkàl bwoor.

*Yesu kan'kɔɔr abɛy u Ngenɛsàlɛr
(Màt 14.34-36)*

⁵³ Ungò'a nsaabà, ba bàtɔlà u mɛɛn a Ngenɛsàlɛr, waa bàbàim bwaar aba.

⁵⁴ Pa batoo ba u bwaar, baar waa bàyoɔb Yesu,

⁵⁵ waa bàkyen ntiin kà itiir a nsi akin kyanswà, waa bàsemà mukun'twàäl anukyal udu a ipɔy kà ikal kyanswà bàweemà ba naa Yesu wà kwo.

⁵⁶ Ntsu' yanswà kàbilà nde: uboo an'bul itàkal an'bul a kolàkòl, itàkal kà itsuŋ a ndwà, baar bàtɔlà anukyal u làbay, waa bun'bɔɔnà naa nde kawey ba bàbà itàkal làpan a ipfɛy ande mpɛl. Abun baar abà bàtɛɛ kya mpi bàkyer akɔɔrà.

7

*In'kɔɔn a andweer
(Màt 15.1-9)*

¹ Amfarisi anà alɔɔŋ a un'kɔɔn amwey bàfù Yelusàlem ban'koŋ apà Yesu.

² Ba ban'man naa alɔŋki ande amwey bàmudya anà an'kɔɔ a ŋingyây, iswanà naa ukɔɔn aywey ma.

³ Nton Amfarisi, itàkal Ayudà banswà, bàfàdyà anki ukɔɔn aywey an'kɔɔ ubwanàbwan, mulab nkaäl a andweer.

⁴ Ba basafa mukàlyaan, ba bàfàdyà anki kusa mutàpɔŋ. Ye anà nsyaäl asin mbɔɔn yindweer bàfàlab ba: mpöŋ a an'kɔɔb, yà an'buuŋ anà yan'lonà.

⁵ Amfarisi anà alɔɔŋ a in'kɔɔn ban'fuul Yesu naa: « Nton nkye alɔŋki angye mpa bàfàlab ba in'kɔɔn a andweer, wɛɛ ba bàfàdyà anà an'kɔɔ a ŋingyây? »

⁶ Nde waa kàten a ba naa: « Yesay kàte ngɔɔm anàbwan nton be baar a mpem yweel, nton bàsɔn naa:

"Un'sɛŋ wà mɛ làkoo afan'sà udu a ndem mpɛl, wɛɛ mpem aba yukwel anà mɛ."

⁷ Ngyamàkà bàfan'sà ba yà bunàbun, nton nsyaäl bàfàlon ba yan'kyän a baar."

⁸ Be nswɛɛŋ a Nzam làfàsà ukɔl, wɛɛ be làfàndaär anà nsyaäl a baar. »

⁹ Nde kàfàten a ba naa: « Be làfàton ubwanàbwan nswɛɛŋ a Nzam nton mukaar nkaäl abɛ!

¹⁰ Nton Mɔsɛ kàten naa: "Sà làkoo akà taaràŋà anà ngwa", sye naa: "Wɛy mbuur ato taarànde anà ngwän, ukyen ukwà."

¹¹ Wɛɛ bɛ, bɛ lɔ̀fàtɛn naa: mbuur usàtɛn a taaràndɛ itàkal a ngwàñ naa: "Undiir alàwal ngye akà mè wà Kòrban", ikaswanà naa "kab in'kyɛl",

¹² bɛ lɔ̀mun'pà mbwo naa nde ukɔɔn akyer akundiir mwey ntɔn taaràndɛ itàkal ntɔn ngwàñ."

¹³ Lalan, bɛ lɔ̀fàdwa Ndaa a Nzam ntɔn nkaäl a andweer abɛ lɔ̀fàlɔŋ bɛ. Bɛ lɔ̀fàkyer sye indiir asin mbɔɔn byà ifà aki. »

*Indiir ifàbuul mbuur ŋingyäy
(Màt 15.10-20)*

¹⁴ Ungo' apan, Yesu kàfàbɛl un'sɛŋ a baar, waa kàtɛn a ba naa: « Lan'wem bɛ banswà, làyòb naa:

¹⁵ Akundiir mwey tɛy afàfà nsà awafàbilà uboo a mbuur afun'buul wàŋingyäy. Wɛɛ indiir ifàtoo u mbuur ifun'buul wàŋingyäy. »

¹⁶ [Kya mbuur mwey usàkal anà an'tsu' awem, wɛy nde uwem!]

¹⁷ Umpal kàbilà Yesu u ndwà, ukwel a un'sɛŋ a baar, alɔŋki ande bun'fuulà ntɔn itim aki.

¹⁸ Nde kàtɛn a ba naa: « Nkye anà bɛ sye, abun bɛ un'yɛnà watɛy? Nkye bɛ làyòb anki naa undiir mwey tɛy afàfà nsà anà afàbilà uboo a mbuur ukwe anki mukun'buul wàŋingyäy,

¹⁹ ntɔn wa ufàbilà anki u mpem ande, wɛɛ kan'bal ande, ungo' wa akyà u nkuràndwà? » Abun nde kàkyäänà naa isaa byanswà byàŋàpɔŋà.

²⁰ Nde waa kàten naa: « Ndaa ifafà uboo a mbuur, ya ifun'buul wanjinyäy.

²¹ Nton an'kyän an'be ifatoo fà boo, fà mpem a baar: ipasàse, küb, ndwääl a baar,

²² intswem, ngyal a in'naan, an'kyän an'be, loor, möö a isak isak, intwen, mbëy, nseen a an'pey, unsil.

²³ Indiir ibe abi byanswà byàfatoo uboo, waa byàfabuul mbuur wanjinyäy. »

Làkwikilà a un'kaar ungyey
(Màt 15.21-28)

²⁴ Yesu kàlwomà nde apan, nde kàkyen itiir a Tir. Nde kàbilà u ndwà mwëy, nde kàkwen anki naa akà mbuur mwëy uyöb. Wëë yàkwe anki naa nde ukàl anàyee.

²⁵ Yàmenà naa un'kaar mwëy, mwan ande wun'kaar kàkal anà dweelà a làbe. Pa kàwem nde lasan a Yesu, laa kayi nde, waa kabu'ka in'kol ande.

²⁶ Un'kaar awà kàkal ungeleki, un'nsi Fënisì u Siri. Nde kàlöömà akà Yesu naa nde uböñ unsöñà unsà mwan ande wun'kaar.

²⁷ Yesu kàteena a nde naa: « Wëy baan bàtàyuur, kàyubwan anki muwal isaa a baan nton mutööm bya akà bimbwà. »

²⁸ Nde wà kun'fuur naa: « Ndandaa, Mwol, itàkal bimbwà, ungyel a mesà, byafadyà mfür a isaa a baan. »

²⁹ Apan Yesu kàten a nde naa: « Nton ndaa ayi, kyen: unsöñà kan'too u mwan angye wun'kaar. »

³⁰ Nde kàfura ndwà ande, waa kàmèn mwan ande wànjàsilà udu a itab: unsoṅà akyàtoo amu nde.

Yesu kan'kɔɔr nkiin ikwan'tsu'

³¹ Yesu kàlwomà nde itiir a Tir, nde kàfura ntsu' a ɛwà a Ngalilè u mbwo a Sidon, waa kàlyan' itiir a Dekapɔl.

³² Baar bun'twàäl nkiin mwey kàyaämà a mpay, ba bun'böön naa nde kun'si kɔɔ.

³³ Apan, Yesu kun'syen ukɔl, ukwel a un'sen a baar, kun'biil mpin kan'tsu', kàtsul an'te, waa kun'ba'u lèlem.

³⁴ Ungò nde kàsen mii u du, kànyaäm ikye, waa kàten a nde naa: « Efàfàta! » Ikaswanà naa: « Dubà! »

³⁵ Kà imburà, an'tsu' ande waa mādubà, lèlem ande waa làtsunà, waa kàyaämà ubwanàbwan.

³⁶ Yesu kaswen naa ba bàkoon asam akà mbuur mwey. Wɛɛ kàsin aswanà nde, ba bàsin apayà làsan.

³⁷ Ba bàkàl mubem mboon, waa bàtɛɛnà naa: « Indiir byanswà nde kan'kyer ubwan! Nde wàmukyer naa ikwan'tsu' bàwem, nkiin bàsi ndaa! »

8

*Yesu kan'dii baar nsaab nà
(Màt 15.32-39)*

¹ Kà ilà abin un'sen a baar mboon kàkyer afàkoṅ. Wa kàkàl anki anà indiir adyà, Yesu kàbèl alonki ande, waa kàten a ba naa:

² « Me aman ngyeb mböön ntön un'sen a baar wà, ntön, le, ñàbà ilà itàr abà ba anà me, wée ba undiir adyà watey.

³ Wée, kya me in'safuur an'bul aba anà ngyal, ba bakyer akàyon u mbwo. Bàmboön uboo aba bàfu kwel. »

⁴ Alonki ande bun'fuur naa: « U nsi ipol ayi, ntsu' nà ban'kwo bi muman undiir adii ba, waa ba bàyuur? »

⁵ Nde kafuul naa: « Be làwe amà mampà an'kwe? » Ba bàten naa: « Nsambwaar ».

⁶ Apan nde kàswen un'sen a baar mubwaay u meen. Ungö apan nde kàwel mampà nsambwaar, kàfuur an'toon, kàtsul ma, waa kape ma akalonki ntön ba bàkàb. Ba bàkàb ma akun'sen a baar wanswà.

⁷ Ba bàkal sye anà binso'imwey. Ungö musaak bya, nde kàten naa ba bàkàb bya sye.

⁸ Baar waa bàdi, waa bàyuür. Ba bàsyen in'lwan, in'lwan nsambwaar myà itsu'byàsal.

⁹ Kyekà baar bàkal isii a nsaab nà. Ungö apan nde wakapay,

¹⁰ apan sye nde kàbilà u bwaar anà alonki ande, waa bàkyen itiir a Dalmanutà.

*Amfarisi ban'löm idiim a impà kyan'fà du
(Màt 16.1-4)*

¹¹ Amfarisi bàyi ba, waa bàsemà musà mbaan anà Yesu ntön mukun'lwab ndaa. Ba bun'lööm impà kyan'fà du.

¹² Nde kànyām mbòon unsà an'kyān ande, waa kàtèn naa: « Ntòn nkye baar a nkòöl ayi bàlòomà ba impà? Ndandaa mē alàkyään, baar a nkòöl ayi akidiim a impà mwēy bàsapà anki. »

¹³ Ungō apan kàsawēy nde, nde kàfàbilà u bwaar, waa kàkyen sim a ewà lumwēy.

*Ful a Amfarisi anà là Elodi
(Màt 16.5-12)*

¹⁴ Alonki bàkyārà mpiim muwal mampà, waa bàkàl alà lāmwey mpel u bwaar.

¹⁵ Yesu kaswēy naa: « Le, làkàl kigyēy ntòn ful a Amfarisi anà là Elodi. »

¹⁶ Ba bàsyēelà mbaan ba a ba ntòn ba bàkàl anki anà mampà.

¹⁷ Yesu kàmen nde abun, waa kàtèn a ba naa: « Ntòn nkye làsyēelà bē mbaan ntòn lan'kòon bē mampà? Nkye bē nàtāwal anki un'yēnà, waa bē mpa làyòbà? Nkye mpem abē yānābwà bwoor? »

¹⁸ Bē làwē anà mii, nkye bē làkamanà anki? Bē làwē anà an'tsu, nkye bē làkawēemà anki? Nkye bē làfàkayòbà anki:

¹⁹ mpal kàtsul mē mampà an'tyeen ntòn abaal nsaab tyeen, in'lwan anjāyol a itsu in'kwe bē làsyen? » Ba bàtèn a nde naa: « Kwēm anjyweel. »

²⁰ « Wēē mpal kàtsul mē mampà nsambwaar ntòn abaal nsaab nà, in'lwan in'kwe myānāyol a itsu bē làsyen? » Ba waa bàtèn naa: « Nsambwaar. »

21 Nde waa kàtèn a ba naa: « Nkye be ñàtàyòb anki? »

22 Ba ban'tol Betesayidà. Waa bun'twàäl ikwàmii mwey, bun'böön naa nde kun'ba.

23 Nde kàtè ikwàmii mpi u koo, waa kun'twey u nsà a bul. Nde kun'ful an'te u mii, kun'si an'koo, waa kun'fuulà naa: « Nkye ngye akimana undiir? »

24 Nde kun'duub mii, waa kàtèenà naa: « Mè in'taälà baar, mè ba amanà asànaa in'te, wée ba bamuyikya. »

25 Apan Yesu kàfun'sà an'koo udu a mii. Baal awà waa kàmen ubwanàbwan. Nde kàkyer akorà, waa kàmenà indiir byanswà umwey umwey.

26 Lalan Yesu kun'fuur nde ndwà ande, waa kun'kyään naa: « Twon an'bilà akikikye uboo a bul. »

*Petlà kan'ten naa Yesu wà Klistò
(Mat 16.13-20; Luk 9.18-21)*

27 Yesu kàkyen anà alonki ande u ntsu an'bul a tsutsu anà Sezare a Filipino. U mbwo, nde kàfuul alonki ande naa: « Baar bàfàtèn naa mè in'wà nà? »

28 Ba waa bun'fuur naa: « Ywan Un'düüma, bumwey, Eli, bumwey naa umwey uboo a anangoom. »

29 Nde waa ufàfuul: « Wée be ñakwo làtèn naa mè in'wà nà? » Petlà waa ufuur: « Ngye awà Klistò. »

30 Yesu kaswen a ngwal naa ba bàkoon ayam akà mbuur mwey ntòn nde.

*Yesu kan'kyään nkweel anà ngwiiyà ande
(Màt 16.21-23; Luk 9.22)*

³¹ Apan, nde kàsè mà mukalɔŋ naa: « Mwan a mbuur akyer aman mpay mbɔɔn. Andwer, amfum a angan anà alɔɔŋ a in'kɔɔn bàkyer un'ton, bàkyer un'dwa, waa ungo ilä itär nde akyer awiyä. »

³² Ndaa ayi nde kàteenà kimii imii. Apan Petlà kun'naan ukol, waa kàsè mà mukun'ňän.

³³ Wée nde waa kàbulà, kàler alɔŋki ande, kàňän Petlà, waa kàten naa: « Satanà, kyen ungo a me! Nton ngye akayweerà anki indiiir a Nzam, wée indiiir a baar. »

³⁴ Ungo nde kabel un'sen a baar anà alɔŋki ande, waa kàten a ba naa: « Isàkal naa mbuur akwen mukan'lab, wey nde ukɔɔb ndür ande, uséen kulunsi ande, waa kan'lab.

³⁵ Nton mbuur usàkwen mutii mɔɔ ande, wa asàkyà bwà, wée mbuur usàpiy mɔɔ ande nton me anà lāsən anàbwan, nde asàtswà wa.

³⁶ Bweel nà mbuur kan'kwo muwal uman naa nde kan'wal meen manswa, wée mɔɔ ande ukya bwà?

³⁷ Abun, ininà mbuur kan'kwo mupà nton musɔɔm mɔɔ ande?

³⁸ Nton mbuur usàwem me nswen anà ndaa ame uboo a nkool ayi yinswem ana yube, Mwan a mbuur sye asun'wem nswen mpal usàyà nde unsà lakoo a Taarànde, anà akyeey in'kyeəl. »

9

¹ Yesu kàfàten a ba naa: « Ndandaa me

alàkyään, amwey uboo a baar bà pà, bàsàkwà anki kusà muman Imwol a Nzam kyàmuyiyà anà ngwal. »

Ngoolà a Yesu

(Màt 17.1-9; Luk 9.28-36)

² Ungō ilā isyaam, Yesu kàwel Petlà, Zyak anà Ywan, waa kasyen u mpey udu a mōṇ a bwelàbwel. Nde kàyoolà ifà u mii a ba,

³ ipfey ande byàbulà byà tsek tsek, anà peel làmwey mpa kan'kwo akà un'yiir mwey mutwey.

⁴ Eli kàyàmenà anà Mōse akà ba. Ba bàkayäämà a Yesu.

⁵ Petlà kàten a Yesu naa: « Un'lōṇ, yubwan naa bi ikāl apà. Wey bi imbaar nten, nten tār: mwey ntōn ngye, mwey ntōn Mōse, mwey ntōn Eli. »

⁶ Nde kàyōb anki naa nde nkye utēnà, ntōn matēer màkyer awal.

⁷ Un'bōṇ mwey kàyafwee wa, ndaa mwey yàtoo uboo un'bōṇ awà naa: « Awà wà Mwan amē wà nkween. Lun'wem! »

⁸ Ungō apan, bāler ba umbil aba, ba bàsàman anki akà mbuur mwey, Yesu mpel anà ba.

⁹ Umpal bàyàtyà ba u mōṇ, nde katsūṇ mukyään itàkal akà mbuur mwey ndaa bàmen ba, tii mpal usàwiyà Mwan a mbuur uboo a aku.

¹⁰ Ba bàkyer akaar nswēṇ ayi, wē ba bàfuulà ba a ba naa: « Ikaswanà aben "ngwiiyà uboo a aku"? »

11 Apan ba bun'fuul naa: « Nton nkye alɔŋ a in'kɔɔn bafaten ba naa: "Eli akyer atwab ataya"? »

12 Nde katen a ba naa: « Yabwey naa Eli ataya muyafuur indiir byanswa u mbwo. Wee nton nkye bason ba nton Mwan a mbuur naa nde akyer aman mpay mbɔɔn, bun'wal asanaa undiir a bunabun?

13 Wee me alakyaan naa Eli kakyaaya, baar bun'kyer ndaa yanswa bakwen ba, asanaa bason ya nton nde. »

*Yesu kan'kɔɔr mwan kakal ana dweela a labe
(Mat 17.14-21; Luk 9.37-43)*

14 Mpal bayafura ba aka alɔŋki, ba bamen un'sen a baar mbɔɔn apa ba ana alɔŋ a in'kɔɔn bamusyeela mbaan ana ba.

15 Pa kamen wa Yesu, un'sen a baar wanswa laa kabama wa, waa kakyeena ntiin mukun'pa mbor.

16 Nde waa kafuul naa: « Inina be laseela mbaan ana ba? »

17 Baal mwey uboo a un'sen a baar kun'fuur naa: « Un'ɔɔŋ, me amatwaal mwan ame wabaal: nde we ana dweela a nkiin.

18 Ikal kyanswa lun'kaar la, la lun'bwiu u meen, mwan ugyora an'te, laa ukwoor nde an'din ande, waa ubwa un'sey. Me an'ten a alɔŋki angye naa ba babon la, wee ba basakal anki ana ngwal. »

19 Nde waa uten a ba naa: « Nkoɔl ikɔɔn lakwikila, tii nkye taan me insakal ana be? Tii mpal na me in'sakan mpem nton be? Lan'twaal awa. »

²⁰ Ba waa bun'twääl. Umpal lamen dweelà a làbe Yesu, la lani mwan a ngwal, mwan kàbu' u meen, waa kàyisilà wàmuyigyorà an'te.

²¹ Yesu kàfuul taarànde naa: « Sema taan nà ya ifun'yeel? » Nde waa kàten naa: « Sema imbey ande.

²² Mbalà mboon la làfun'toom u mbaa anà kan'da nton mukun'dwa. Wëë, isakal naa ngye an'kwo mukyer undiir, yà ibay, nton ngyeb angye akà bi! »

²³ Yesu waa kàten a nde naa: « Isakal naa ngye an'kwo! ... Indiiir byanswà byàñàkwo akà mbuur awe anà làkwikilà. »

²⁴ Apan sye, taar a mwan kàsi un'kwen naa: « Më an'sà làkwikilà! Mbay nton an'koon më làkwikilà! »

²⁵ Yesu, abà kàmen nde un'sen a baar wàmuyàkōñ, nde kàswen dweelà a làbe, waa kàten naa: « Dweelà a nkiin anà ikwan'tsu, më amaswan, too uboo a mwan wà, twon an'fyefurà! »

²⁶ Dweelà lasi in'kwen, waa lun'ni a ngwal. Mwan kàbulà asànaa wàñàkwà, lalan bàmboon bàteenà ba naa: « Nde kan'kwà. »

²⁷ Wëë Yesu kun'te mpi u koo, kun'mbaar, nde waa kàmbarà.

²⁸ Mpal kafurà Yesu ndwà, alonki ande bun'fuul ukol naa: « Wëë bi, nton nkye mpa ikwe bi mubon dweelà a làbe alana? »

²⁹ Nde kàten a ba naa: « Dweelà a tub alà làfatoo u ngyamaka mpel. »

*Yesu kan'fàkyään nkweel anà ngwiiyà ande.
(Màt 17.22-23; Luk 9.43-45)*

³⁰ Ba bàlwomà apan, waa bàsoonà Ngalile. Yesu kàkwen anki naa baar bàyöb.

³¹ Ntòn nde kàlòonà alonki ande, waa kàtèenà a ba naa: « Mwan a mbuur bàkyer ayun'yalà kàn'koo a baar, ba bàkyer ayun'dwà, waa ila'itar ungo a ndwääl ande, nde akyer ayàwiyà. »

³² Ba bàyöbà anki ndaa ayin, wée ba bàweemà boomà mukun'fuul.

*Nà awà mbuur a kòlakòl?
(Mat 18.1-5; Luk 9.46-48)*

³³ Ba bàkyen Kapernawum. Umpal kàkal nde u ndwà, Yesu kàfuul alonki ande naa: « Ininà be làyisyeelà mbaan u mbwo? »

³⁴ Wée ba bàkal akul, ntòn u mbwo, ba bàyisyeelà mbaan ba a ba ntòn muyöb naa nà awà mbuur a kòlakòl.

³⁵ Yesu kakyer abwaay, waa kàbel Bàkwen Anjiweel, waa kàtèn a ba naa: « Isàkal naa mbuur akwen mukal wàtätweb, wéy nde ukal wàngöngö anà un'syääł a baar banswà. »

³⁶ Apan nde kàwel mwan mwéy, waa kun'si uboboo a ba. Ungö akun'bobà mpi, nde kàtèn a ba naa:

³⁷ « Mbuur awal mwan asànaa wà kiköb amé, nde kan'wal me ñakwo: mbuur kàman'wal, kà me anki nde kan'wal, wé Mbuur kan'töim. »

*Mbuur mpa afàkyer bi ube wà anà bi
(Luk 9.49-50)*

³⁸ Ywan waa kàtèn a Yesu naa: « Un'loɔŋ, bi kàmèn mbuur mwɛy wàmubɔŋ an'dweelà an'be kikɔb angye, wɛɛ bi kàlɛŋ mukun'tsun mukyer abun ntɔn nde bi kàfilabà anki. »

³⁹ Wɛɛ Yesu kàtèn naa: « Twon lāmutsun, ntɔn kà wɛ anà mbuur anki kan'kwo mukyer impà kà ikɔb amɛ, waa ungo'apan nde ufàtèn ube ntɔn mɛ.

⁴⁰ Abun, mbuur mpa afàtɔn bi wà anà bi.

⁴¹ Mbuur wanswà asàlapà kɔɔb a an'dà anwà, ntɔn bɛ làbà baar a Klistɔ, mɛ alàkyàän ndandaa, bweel ande lāsàkyà anki bwà.

Igyɛɛŋ a ngwal

(Màt 18.6-11; Luk 17.1-2)

⁴² « Wɛɛ mbuur wanswà asiinà umwɛy uboo a bibaan ban'sà làkwikilà hà akà mɛ mubwà unsà ube, yan'soön ubwan aka nde naa bun'baɪm nka a kolakol u bway, waa bun'tɔɔm kà ɛwà.

⁴³ Isàkal naa kɔɔ angye làfasyen nkuur unsà ube, tsul la. Ntɔn yan'soön ubwan naa ngye abilà u mɔɔ kɔɔ lāmwey, akwànaa ngye mukal amà an'kɔɔ an'mɔɔl, waa akyà yaan a mbaa mpa làfàdim. [

⁴⁴ Kwo, "in'swab myàfàkwà anki, mbaa ifàdim anki akà ikikye."]

⁴⁵ Isàkal naa làkol angye làfasyen nkuur unsà ube, tsul la. Ntɔn yan'soön ubwan naa ngye abilà u mɔɔ anà too, akwànaa ngye mukal amya in'kol myeel, waa akyà yaan a mbaa. [

⁴⁶ Kwo, "in'swab myàfàkwà anki, mbaa ifàdim anki akà ikikye."]

⁴⁷ Isàkal naa dii angye làfasyen nkuur unsà ube, kwol la. Ntòn yan'soön ubwan naa ngye abilà imwol a Nzam anà dii làmwèy, akwànaa ngye mukal amyà mii myeel, waa batoom u yaan a mbaa.

⁴⁸ Kwo, in'swab myàfàkwà anki, mbaa ifàdim anki akà ikikye.

⁴⁹ « Abun, mbuur wanswà asàlyan u mbaa, asàwal mun ntòn muponà.

⁵⁰ « Mun wà undiir anàbwan, wèe ntsà awa isàwà, be ya làfuur aben? Làkàl anà mun uboo abe ñakwo, làkàl unsà duu uboo amwèy anà bumwèy. »

10

*Yesu anà ndwàäl a bór
(Mat 19.1-12; Luk 16.18)*

¹ Yesu kàlwomà nde apan, nde kàkyen itiir a nsi a Yuday, u sim a Yòrdan lumwèy. In'sen a baar myàfàkòñ apà nde, nde kàfalòonà asànaa nkaäl ande.

² Amfarisi bàsin tsutsu' apà nde ntòn mukun'fuul naa : « Nkye mbwo yàmwo baal muboñ un'kyay ande. »

³ Yesu kafuur naa: « Ininà Mòse kàlaswen? »

⁴ Ba baten naa: « Mòse kàpe mbwo muson ukaan a nkaabà anà muboñ un'kaar. »

⁵ Yesu waa kàten a ba naa: « Yà ntòn bwoor a mpem abe waa nde kalape nswèen ayi.

⁶ Wèe u nsemà a nkyeer, Nzam "kakyer baal anà un'kaar".

⁷ "Lalan baal asàwey taarànde anà ngwàh, waa usàbaäb a un'kyay ande,

⁸ waa ba bàbööł bàsabulà ndür mwey. Apan, ba bàfàkal anki abööł, wée ndür mwey.

⁹ Abun, wey mbuur ukoon akaab ayi kätüüb Nzam." »

¹⁰ Mpal bàkäl ba u ndwà, alonki bàfun'fuul ntòn ndaa ayi.

¹¹ Nde kàten a ba naa: « Baal usàwey un'kyay ande, usàbaäl un'kyay asin, nde kan'tà inswem akà wàtätweb.

¹² Isàkal naa un'kaar kan'wey un'dim ande, usàwal wàsin, nde wà un'kaar inswem. »

Yesu anà baan

(Mat 19.13-15; Luk 18.15-17)

¹³ Baar bàtwäälà baan ntòn nde kaba, wée alonki bàñän ba.

¹⁴ Mpal kàmen nde abun, Yesu kàmen ube, waa kàten a ba naa: « Làwey baan bàyi akà mē! Twon làmatsun, ntòn Imwol a Nzam kye a baar abà asànaa ba.

¹⁵ Ndandaa mē alàkyään, mbuur mpà awal Imwol a Nzam asànaa mwan, nde kya usàbilà anki. »

¹⁶ Ungö, nde kàböbà baan, waa kasi an'koo ntòn mukasaak.

Nun'naan

(Mat 19.16-30; Luk 18.18-30)

¹⁷ Mpal kàkäl Yesu mukyà, mbuur mwey kàyi u ntiin, waa kàbü an'kõm kusà ande, waa kun'fuul

naa: « Un'loŋ anàbwan, me in'kyer aben muwal bweel a mɔɔ a mbul a in'tye? »

¹⁸ Yesu kàten a nde naa: « Nton nkye aman'bel ngye anàbwan? Akà mbuur mwey wàjàbwan watey isàkal naa kà Nzam mpel anki.

¹⁹ Ngye akioyòb in'koon: "Twon an'dwà, twon an'tà inswem, twon an'yib, twon an'tà imbal a loor, twon an'kyer mbuur ube, sà lakoo akà taaràjà anà ngwa." »

²⁰ Mbuur waa kun'fuur naa: « Un'loŋ, ayin yanswà me in'kyer afàlab semà imbey amɛ. »

²¹ Yesu kun'ler nde, waa kun'kwen, waa kàten a nde naa: « Undiir mwey mpel kàmakɔn: kyen, yalà indiir angye byanswà, pà ngim ya akà anàlambwà, waa ngye asàwal un'naan u du. Ungò apan, yan'lab. »

²² Wɛɛ u ndaa ayi, nde kàbù'mpye, waa kàkyen u ngyeb mboon. Nton nde kàkal anà indiir mboon.

²³ Yesu kàler umbil ande, waa kàten a alonki ande naa: « Yà mpay mboon akà anin'naan mubilà kà Imwol a Nzam! »

²⁴ Alonki bamen mpay nton ndaa ande. Wɛɛ Yesu kàfàten a ba naa: « Baan amɛ, yà mpay mboon mubilà kà Imwol a Nzam!

²⁵ Mpay yatey mboon aka mpoonà mubilà u mun a nsway akwànaa njon'naan mubilà kà Imwol a Nzam. »

²⁶ Ba bakyer abem mboon, waa bàtɛnà ba a ba naa: « Abun, nà kan'kwo muwà mɔɔ? »

²⁷ Yesu kaler, waa kàten naa: « Ya ikwe anki akà baar, wɛɛ akà Nzam yanswà ikyer afàkwo. »

²⁸ Petolà kàsè mà muten a nde naa: « Le bi, bi kàkyàwèy indiir byanswà nton mulab ngye. »

²⁹ Yesu waa kàten a nde naa: « Ndandaa mē alakyaän, isakal naa mbuur an'sawèy ndwa, aton abaal, aton akaar, ngwän, taarànde, baan, an'yan nton mē anà nton Lasan Anàbwan,

³⁰ nde asàwal mbalà nkam anàsöönà u panà alà, ndwà, aton abaal, aton akaar, ngwän, baan, an'yan, - anà nkwaan - anà u panà làya, mō a mbul a in'tye.

³¹ Lalan, bàtätweb mböon bàsàkal bàngöngö; bàngöngö bàsàkal bàtätweb. »

Yesu kan'kyään nkweel anà ngwiiyà ande mbalà yàtär

(Màt 20.17-19; Luk 18.31-34)

³² Ba bàkal u mbwo mubeenà Yelusàlem. Yesu kayikyeena kusa a ba. Ba bàkal mutèer, baar bayun'labà bàkal u bömà. Apan nde kàfàwal Bàkwem Anjiweel anà nde, waa kàsè mà mukakyaän ndaa ayà ikun'bweel:

³³ « Le, bi iwàmubeenà Yelusàlem, akun Mwan a mbuur bàkyer akun'yalà akà amfum angan anà akà alöon a in'koon. Ba bàkun'tsüül mbar a ukwà, waa bàkun'yalà kan'koo a baar mpa abà Ayudà,

³⁴ bàkyer akun'se, bàkyer akun'tsul an'te, bàkyer akun'kam an'füm anà bàkyer akun'dwa, wèe ungö a ila'itär, nde akyer asàwiyà. »

Ndööm a Zyak anà Ywan

(Màt 20.20-28)

³⁵ Apan, Zyak anà Ywan, baan a Zebeday, bàkyen tsutsu' apà Yesu, waa bàten a nde naa: « Un'łoŋ, bi ikwen naa ngye akyer nton bi undiir kalööm bi. »

³⁶ Nde waa kàten a ba naa: « Ininà be lākwen naa me in'kyer nton be? »

³⁷ Ba bun'fuur naa: « Ipe mbwo bi mubwaay u lākoo angye, umwey u koo angye là ibaal, wumwey u koo angye là ikaar. »

³⁸ Yesu kàten a ba naa: « Be làyobà anki undiir lələmà be. Nkye be lān'kwo munwà koo b a mpay in'yanwà me, itakal naa muwal nduümà ayin'yàwal me? »

³⁹ Ba bàten a nde naa: « Bi kan'kwo. » Yesu waa kàten a ba naa: « Koo b in'yanwà me, be lākyer ayānwà la, nduümà in'wal me, be lākyer ayāwal ya. »

⁴⁰ Wee mubwaay u koo amē là ibaal itakal là ikaar, kà me anki an'kwo mupà: ikal abi byà nton baar kələn Nzam bya. »

⁴¹ Bākwen bumwey bāwem ba ndaa ayin, ba bāmen Zyak anà Ywan ube.

⁴² Apan Yesu kabel, waa kàten a ba naa: « Be, be lākya yob naa baar bāfāmenà asānaa amfum a in'sen bāfasā ungyel a in'kol aba, baar an'kol an'kol bāfaswan ba ikōb aba. »

⁴³ Ya ikwe anki mukal abwey uboo abe. Wee isakal naa mbuur akwen mukal wākōlākōl uboo abe, wey nde ukal un'syaäl abe,

⁴⁴ mbuur wanswà akwen mukal wātātweb uboo abe, nde akal un'so a baar banswa.

⁴⁵ Lalan Mwan a mbuur kàyi anki ntòn bun'syaäl, wée nde kàyi ntòn musyaäl anà mupà möö ande asànaa nkwiw ntòn baar mböön. »

*Yesu kan'koor ikwàmii Bartime
(Mat 20.29-34; Luk 18.35-43)*

⁴⁶ Ba bàtöl Yelikö. Umpal kàkal Yesu mutoo u bul alan anà alonki ande anà un'sen a baar mböön, ikwàmii Bartime, mwan baal a Time, kàkal anàbwaay uköl a mbwo mulöömä.

⁴⁷ Mpal kàwem nde naa away Yesu un'nsi Nasàler kàkal, nde kàsëmä mukuub in'kwen: « Mwan a David, Yesu, nsyääm! »

⁴⁸ Bàmböön bun'swenjà naa nde ukal akul, wée nde kàsöönà mulaal: « Mwan a David, nsyääm! »

⁴⁹ Yesu waa kàmbar, waa kàten naa: « Lun'bel! » Ba bàbel ikwàmii, waa bàten a nde naa: « Wal ibaal, mbarà, nde kàmabel. »

⁵⁰ Apàn, nde kàpiy kàzak ande, waa kàmbarà, kàparà ntiin mukya akà Yesu.

⁵¹ Yesu kun'fuul naa: « Ininà ngye akwen me mukyer ntòn ngye? » Ikwàmii kun'fuur naa: « Un'loön, wey me in'fàman! »

⁵² Yesu kàten a nde naa: « Kyen, làkwikilà angye làmatswà möö. » Apàn sye nde waa kàfàman, waa kàyilabà Yesu u mbwo.

11

*Yesu kan'bilà u Yelusàlem
(Mat 21.1-9; Luk 19.28-40; Ywn 12.12-16)*

¹ Mpal bàtòl ba tsùtsù a Yelusàlem, tsùtsù a Betfage anà Betani, mper a mɔŋ a In'te a Olive, Yesu kàtòim abòöl uboo alɔŋki ande,

² waa kàten a ba naa: « Làkyen u bul lanà kusà a bɛ: Pa làkabilà bɛ uboo a la, bɛ làkàman mwan a ntsür bàfàbel naa anɛs, udu awa mbuur nàtalaar anki. Làtsuun wa, lan'twääl awà.

³ Isàkal naa mbuur kan'ten a bɛ naa: "Ntɔn nkye làkyerà bɛ abun?" Lun'fuur naa: "Mwol we anà mfun a wa, waa làgyägyä nde ayàfuur wa apà." »

⁴ Apan, ba waa bàkyen, waa bàmen mwan anɛ wàñàbàim u nsà tsùtsù a munàmbwo, u balàbal. Ba bàtsuun wa.

⁵ Baar amwɛy bàkàl paa bafuul naa: « Ntɔn nkye làtsuunà bɛ mwan anɛ? »

⁶ Ba bafuur asànaa kàten Yesu, ba waa bawɛy musyen wa.

⁷ Ba bàsyen mwan anɛ akà Yesu, waa bàyeel ipfɛy aba udu a wa, Yesu waa kàbwaay udu a wa.

⁸ Baar mbɔɔn bàyeel ipfɛy aba u mbwo, bumwɛy ibwiy a nkay bàtsüülà ba kan'ywan.

⁹ Baar bàyikyeenà kusà anà baar bàyilabà bàkàl muyisà in'kwen naa: « Osana! Nsaak ikàl akà mbuur ayà kikɔb a Mwol!

¹⁰ Nsaak ikal kà imwol kyan'ya, imwol a taaràbi David! Osana kà ikal a dudu! »

¹¹ Yesu kàkyen Yelusàlem, waa kàbilà u ndwà a Nzam. Ungò muler indiir byanswà byàkal apà nde, taan sye làkàl làñàkyà, waa kàtoo, kàkyen Betani anà Bàkwem Aniyweel.

Yesu kan'küül un'te a an'fige
(Màt 21.18-19)

¹² Taantyà, umpal bàtoo ba u Betani, Yesu kàwen ngyal.

¹³ Apan waa kàtāāl un'te a an'fige kākāl anà nkay, nde kākāler wa naa nkye nde akyāman undiir mwey. Wεε mpal kāsīn nde tsutsu, nde kāmēn nkay mpel, ntōn la lākāl anki panà a an'fige.

¹⁴ Lalan kātēn nde a wa naa: « Wey mbuur mwey ukōon asādyà imbenj angye akà ikikye! » Alonki ande waa bāwem.

Yesu kan'boñ ayāāl u ndwà a Nzam
(Màt 21.12-17; Luk 19.45-48; Ywn 2.13-22)

¹⁵ Ba bàtōl Yelusālēm. Yesu kàbilà u ndwà a Nzam, waa kasema mubōñ baar bayāāla ana bàsōōmà u ndwà a Nzam: nde kàbuum mēsà a agyēēn a ngim anà an'kir a ayāāl a nkoka,

¹⁶ nde kàwēy anki akà mbuur mwey mulyaan anà undiir u ndwà a Nzam.

¹⁷ Nde kālōōnà, waa kātēnà a ba naa: « Nkye bàsōn anki naa: "Ndwà amε bàsabeelà ndwà a ngyamakà ntōn in'sen myanswa"? Wεε bε, bε ya lākyābuul mboo a mbūūb! »

¹⁸ Amfum a angan anà alōōn a in'kōon bāwem ba ndaa ayin, ba bālēnà mbwo mukun'dwa. Ntōn ba bun'weemà bōōmà, ntōn an'lōōn ande mātū un'sen a baar.

¹⁹ Mpāl lābū sisye, Yesu anà alonki ande waa bàtoo u bul a kolākōl.

*Yesu anà un'te a an'fige wàṇàyòm
(Màt 21.20-22)*

²⁰ Mpal bàkal ba mulyaan u tutu, ba bàmen un'te a an'fige wàṇàyòm tii kà in'swey awa.

²¹ Petlà kàyɔbà nde, laa kàten nde naa: « Un'lon, ler, un'te a an'fige akwà kàkùul ngye kan'yòm wanswà. »

²² Yesu kafuur naa: « Làkal anà làkwikilà akà Nzam.

²³ Ndandaa me alàkyään, isàkal naa mbuur kan'ten a mon wà naa: "Lwomà apan, kyen kàbu' u ngyal", ukoon asà nkyeer u mpem ande, wee nde usi làkwikilà naa ndaa kan'ten nde ikyer akwo, ya sye laa isàkwo ya ntòn nde.

²⁴ Lalan me alàkyään naa: indiir byanswà làlom be unsà ngyamàkà, làkal anà làkwikilà naa be bya lan'wal, bya byàbe.

²⁵ Umpal làwà be umbäär u ngyamàkà, isàkal naa be làwe anà nkir a mbuur, lun'dwääl nkul, waa Taaràbe awà u du uyàladwääl sye nkul a ibii abe. [

²⁶ Wee be làsàkoon adwääl nkul a ibii, Taaràbe awà u du uyàladwääl anki sye nkul a ibii abe.] »

*Ikòb a Yesu kyanfà ken?
(Màt 21.23-27; Luk 20.1-8)*

²⁷ Ba ban'yàfurà Yelusàlem. Umpal kàkal Yesu muiyoolà uboo a ndwà a Nzam, amfum a angan, aloon a in'koon anà andweer bàyàsin apà nde,

²⁸ waa bàtèn a nde naa: « Unsà ikòb nà akyerà ngye indiir abi? Itàkal naa nà kape ikòb mukyer bya? »

²⁹ Yesu kàtèn a ba naa: « Mè alàsà mfuul mwèy mpèl, lan'fuur, waa mè in'yàtèn a bɛ naa unsà ikòb nà mè in'kyerà indiir abi.

³⁰ Nkye nduümà a Ywan yàfù du lɛɛ akà baar? Lan'fuur! »

³¹ Ba bayweerà ba a ba naa: « Kya bi isàtèn naa: "U du", nde ayifuul naa: "Ntòn nkye mpa lun'si bɛ làkwilà?"

³² Wɛɛ, nkye bi iten naa: "Akà baar"...? - Ba bàtiinà un'sɛɲ a baar bɔɔmà, ntòn ba banswà bàsii naa Ywan kàkal ɲangɔɔm ndandaa. »

³³ Lalan bàfuur ba akà Yesu naa: « Bi iyob anki. » Apan Yesu waa kàtèn a ba naa: « Mè sye alàkyään anki unsà ikòb nà mè in'kyerà indiir abi. »

12

Itim a baar a isal abe (Mat 21.33-46; Luk 20.9-19)

¹ Apan Yesu kàsɛmà muyaäm a ba unsà nsim naa: « Mbuur mwèy kàkòɲ ywan a vin. Nde kàdɪɲà la a làpan. Nde kàtòɲ ikaal mukaam mben anà ndwà a ikyɛɛɲ. Ungò apan nde kape la akà baar musyääla la, waa kàkyen.

² Utaan mubwo, nde kàtòɲ un'syääla ande mwèy akà baar bàfàkyer vin ntòn muwal akà ba kab a isaa lànde.

³ Baar abà bàte un'syaäl awà mpi, bun'düb, waa bun'fuur an'koo ipol.

⁴ Nde kàfatööm un'syaäl asin. Awà sye, ba bun'düb kun'tswe, waa bun'tö.

⁵ Nde kätöm wàsin, wawun sye ba bàkyer un'dwà, anà bàsin sye mböön: bumwey bàkyer adüb, bumwey bàkyer adwa.

⁶ Nde kàsàsal awà nà mwan ande mwey mpel wà nkween. Nde kun'töm ungöngö, waa kàten naa: "Ba bàyàkàkōmà mwan amɛ."

⁷ Wɛɛ baar bàfàkyer vin bàten ba a ba naa: "Le ikyee ande. Làyi bi kun'dwà, waa ywan làyàkal làbi!"

⁸ Apan, ba bun'tɛ mpi, bun'dwà, waa bun'tööm unsà a ywan a vin. »

⁹ « Apan nàywan asàkyer aben? Nde akyer asàyà, akyer asàswan baar mukadwa, waa usàpà ywan akà baar asin.

¹⁰ Nkye bɛ làtāŋ anki itiir a ndaa ki uboo a Ndaa Anjàson:

"Nkɔŋ bàpiy atöön,
yàkyàbulà nkɔŋ a twerà.

¹¹ Ayi ndaa yàfū akà Mwol:

ya yà ndaa ubem u mii a bi!" »

¹² Ba bàlenà ipol mukun'kɔr, wɛɛ ba bàtiinà un'sen böömà. Ba bàkyer ayöb naa nde nsim ayi kàte ntɔn ba. Apan ba bàsun'wey, waa bàkyen.

Iter bàfür akà Sɛzar

(Màt 22.15-22; Luk 20.20-26)

¹³ Ungo' apan, ba bun'toöm Amfarisi amwey anà baar a Elodi nton ba bun'lwab ndaa u mbwo a nteen ande njakwo.

¹⁴ Ba bàyàten a nde naa: « Un'loŋ, bi ikyàyòb naa ngye awà swalaa anà ngye afàlab anki ukwen a mbuur mwey: ngye afàler anki ntabwey a baar, wɛɛ ngye afàlŋ mbwo a Nzam unsà ndandaa. Nkye bàkyàpà mbwo, lɛɛ tɛy, mufur iter akà Sezar? Nkye bi ikyer afur lɛɛ ifur anki? »

¹⁵ Wɛɛ nde, abà kàyòb nde mpem yweel aba, nde kàten a ba naa: « Nton nkye làman'lwab bɛ? Lan'twàäl iter a ngim, mɛ in'kwen muman kya. »

¹⁶ Ba bun'twàäl imwey. Yesu waa kafuul naa: « Ntabwey anà ikòb ki udu akya byà nà? » Ba bàfuur naa: « Byà Sezar. »

¹⁷ Yesu waa kàten a ba naa: « Làpɛ indiir a Sezar akà Sezar, indiir a Nzam akà Nzam. » Ba bàkyer abemà nton nde.

Ngwiiyà a aku'

(Màt 22.23-33; Luk 20.27-40)

¹⁸ Asadusu amwey ban'yà akà Yesu. Baar abà bàfàten naa aku' bàfàwiiyà anki. Ba bun'fuulà abà:

¹⁹ « Un'loŋ, Mɔsɛ kàson abà nton bi: "Isàkal naa baal mwey un'tŋ ande kan'kwà, kan'sàwey un'kaar, ukòon awey baan, wey nde ubaäl un'kweel un'dim awà nton mupà un'tŋ ande mbɛŋ."

²⁰ Bàkal anà atŋ nsambwaar. Wàtàtweb kàkyer abääl, waa kàku' ukòon asàwey mwan.

21 Wàyweel kàbääl un'kaar awun, waa kàkù ukoon asàwey mwan. Wàtär sye abun,

22 ba bànsambwaar bàsàwey anki akà mwan mwey. Ungö a ba bànsà, un'kaar sye waa kàkù.

23 U ngwiiyà, mpal bàsàwiyà aku, nde asàkal un'kyay a nà uboo a ba? Ntön ba bànsambwaar bàkyer un'baäl! »

24 Yesu kakyään naa: « Ntön be làyob anki Ndaa Anàson, itàkal ngwal a Nzam, waa be lan'diimà mbwo, kabwey anki?

25 Abun, mpal bàsàwiyà baar uboo a aku, ba bàsàbääl anki akyay, itàkal adim, wée ba bàsàkal asànaa akyeey u du.

26 Ntön ngwiiyà a aku, nkye be làtäñ anki, uboo a un'kaan a Mose, unsà nsim a ibwiy a mbaa, ndaa kàten Nzam a nde naa: "Mè in'wà Nzam a Abalam, Nzam a Izak ana Nzam a Yakob."

27 Nde kà wà Nzam a aku anki, wée wà baar a möö. Be làkadiimà mbwo mböön. »

Un'koon kan'söön ndöñ

(Màt 22.34-40; Luk 10.25-28)

28 Un'loñ a in'koon mwey awà kàwem nsyeel a mbaañ aba, kàkyer ayob naa Yesu kafuur ubwan, laa kàsin nde, waa kun'fuul naa: « Un'koon nà wàtätweb unsà in'koon myanswà? »

29 Yesu kafuur naa: « Wàtätweb awà: "Isàlèl, wem, Mwol Nzam abi, Mwol wà mwey,

30 ngye ayàkwen Mwol Nzam angye unsà mpem angye yanswà, unsà möö angye wanswà,

unsà an'kyān angye manswà anà unsà ngwal angye yanswà."

³¹ Wàyweel awà: "Ngye ayàkwen un'ton angye asànaa ngye ñakwo." In'koon asin myatey myasoön ami. »

³² Un'loon a in'koon kàfàten naa: « Un'loon, ngye an'ten ndandaa: Nde wà nde mpel, wàsin watey,

³³ waa, mukun'kwen u mpem ande yanswà, kun'yenà ande wanswà, u ngwal ande yanswà, anà mukwen un'ton ande asànaa nde ñakwo, yan'soön iboon byanswà anà an'kab. »

³⁴ Yesu kàmen nde naa nde kan'fuur a un'yenà, waa kàten a nde naa: « Ngye kwel watey anà Imwol a Nzam. » Ungo' apan, akà mbuur mwey kàfun'sà anki mfuul.

Klistò anà David

(Mat 22.41-46; Luk 20.41-44)

³⁵ Apan, Yesu kàloonà u ndwà a Nzam, waa kàteenà naa: « Ya ye aben naa aloon a in'koon ban'kwo muten naa Klistò wà mwan a David?

³⁶ David ñakwo kàten u ngwal a Dweel In'kyeel naa:

"Mwol kàten a mwol amɛ naa:

Bwaay u koo amɛ là ibaal,

tii mpal in'sàsà mɛ ayiin angye u ngyel in'kol angye."

³⁷ David ñakwo kun'bel Mwol, apan nde mwan ande wà aben? »

Un'sen a baar mboon kun'weemà unsà un'sak.

Yesu wàmuswanj baar mukal kà igyeeɲ ntɔn alɔɔɲ a in'kɔɔn.

(Màt 23.1-36; Luk 20.45-47)

³⁸ Unsà an'ɔɔɲ ande, nde kàtɛɛnà naa: « Làkàl kà igyeeɲ ntɔn alɔɔɲ a in'kɔɔn: ba bàfàkwen muyilyaan anà mvwel, naa bape mbɔr kà ikal a nkɔɲ,

³⁹ bàfàsɔɔl an'kir amà kusà uboo a ndwà a nkɔɲ a Ayudà anà ikal atàtweb kà in'kyɔm.

⁴⁰ Ba bàfàduum indiir a akweel adim, taan nsil alan ba bàfasà ngyamakà a bwelàbwel. Nsan aba isakal yà kolàkòl! »

*An'kab kàpe un'kweel a un'dim wàɲàlambwà
(Luk 21.1-4)*

⁴¹ Apan Yesu kàbwaay kusà a insak a an'kab, waa kàlerà naa baar bàkàsaa aben ngim uboo a kya. Anjin'naanjà bàmboɔn bàsyɛ mbɔɔn.

⁴² Un'kweel a un'dim wàɲàlambwà waa kàyi, waa kàsi biter a ngim ibyeel, byàsànten.

⁴³ Yesu kàbel alɔɲki ande, waa kàten a ba naa: « Ndandaa mɛ alàkyàän, un'kweel a un'dim wàɲàlambwà wà kàn'sà yàɲàsòòn baar banswà bàsaa uboo a insak.

⁴⁴ Ntɔn baar banswà ban'pà ngim ikɔɔn ndɔɲ akà ba. Wɛɛ nde, nde kan'wal unsà lambwà ande ntɔn mupà yinà yanswà kàkàl nde ayà ntɔn mɔɔ ande. »

13

Yesu kàkyään mbwabà a ndwà a Nzam
(Màt 24.1-2; Luk 21.5-6)

¹ Umpal kàkal Yesu mutoo u ndwà a Nzam, umwey uboo a alonki ande kàten a nde naa: « Un'lon, le! In'kul nà myàkolàkol, ndwà nà yàkolàkol! »

² Yesu waa kàten a nde naa: « Ngye akimana ndwà a kolàkol yi! Akà nkon mwey ifàsàsal anki udu a nkon yumwey. Ya yanswà ikyer asàbwabà. »

Ngyeb anà nkwaan
(Màt 24.3-14; Luk 21.7-19)

³ Yesu kàkal anàbwaay u mon a in'te a olive, kusà a ndwà a Nzam. Petlà, Zyak, Ywan anà Andre bun'fuulà ukol naa:

⁴ « Isam, mpal na ndaa ayi isàya, idiim nà isàswan naa indiir abi byanswà ikyer asàkwo. »

⁵ Apan, Yesu kàsemà muten a ba naa: « Làkal kà igyee, mbuur twon amalakur.

⁶ Nton baar mbon basàya kà ikob ame, waa basàten naa: "Wà me", waa ba basàkur baar mbon.

⁷ Mpal lasawem be lasan a ita anà in'baa a ita, twon lan'man bonnà: yubwan naa bya itàya, wee bya kà isàkal ntsüü anki.

⁸ Nton un'sen mwey asanwaan a un'sen wumwey, imwol mwey a imwol kyumwey, kà ikal imwey imwey, meen ikyer asàteer, ngyal

ikyer asàkal. Indiir abi byanswà byà nsemà a in'swan.

⁹ Làkàl kà igyeeɲ. Bàkyer asàlayalà u mbay a nsaɲ anà u ndwà a nkoɲ a Ayudà, basàlakam iki, be lāsàkàsà in'lon kusà a amfum a itiir a mēen anà kusa a amfum a nsi ntɔn mē: kya isakal imbal ntɔn ba.

¹⁰ Ntɔn Làsaɲ Anàbwan bàkyer atàkyään la akà in'seɲ myanswà.

¹¹ Mpal bàsàlasyen ntɔn mukàlayalà, twon lan'kyeer kusà naa be nkye làyàkàtɛn, wēe ya bàsàlapà utaɲ alan, làtɛn ya. Ntɔn kà be anki làsàtwey mun, wēe Dweelà Inkyeɛl.

¹² Un'tɔɲ asàyalà un'tɔɲ ande ntɔn bun'dwà, taa asàyalà mwan ande, baan bàsàbɛy aboör aba, waa bàsatsüül ukwà.

¹³ Baar banswa bàkyer asàlayiɲ ntɔn ikɔb amē. Wēe mbuur asàkan mpem tii u ntsüü, asàwà mōō.

Mpay anàdiir

(Mât 24.15-28; Luk 21.20-24)

¹⁴ « Mpal làsàman be lingyoomà anàdiir lan'bwaay kà ikal mpa lan'kwo la mukal, - wey mbuur akatanà uyob! Apan, wey baar bàsàkal u Yuday, bàtiin uboo a myɔɲ,

¹⁵ wey mbuur asàkal udu a mpaan a ndwà, ukɔɔn asàtolà ntɔn muwal undiir u ndwà ande,

¹⁶ wey mbuur asàkal u ywan, ukɔɔn afurà ndwà ntɔn mukàwal ipfey ande.

¹⁷ Ngyeb akà akaar bàsàkal anà an'yoim anà akakaar bàsànuü ilä abin!

¹⁸ Làyamà naa ndaa ayi ikööñ asàya u panà a làbe!

¹⁹ Ntön, ila' abin isàkal ila' a mpay anàdiir mpa anàtaman fà nsemà a meen kàkyer Nzam tii papanà, anà ya ifàsàkal anki akà ikikye.

²⁰ Yalàkal naa Mwol uköñ atyey ila' abi, akà mbuur mwey möö kalàwà anki. Wée, ntön baar kàsööl nde, nde kàtyey ila' abi.

²¹ Abun, isàkal naa mbuur kan'ten a be naa: "Le, Klistò awà kà!" Itàkal naa: "Le, awunà kunà!", twon làmukyey.

²² Ntön Aklistò a loor anà anangööm a loor bàkyer asàtoo, waa bàsàkyer idiim anà impà ntön mukur, itàkal sye baar anàsööl, kya mbwo isàkal.

²³ Abun be, be làkal kà igyeeñ! Indiir abi byanswà me kàkyàlaweey kusà.

Ngyeel a Mwan a mbuur

(Màt 24.29-31; Luk 21.25-28)

²⁴ « Wée kà ila' abin, ungo' a mpay anàdiir ayin, taan làsàbwà làpib, nsöñ ufàsàpà anki kyeeey awa,

²⁵ mbwaar isàfà du waa isàbwà, ngwal a du ikyer asàni.

²⁶ Apan ba bàsàman Mwan a mbuur wàmuya uboo a un'boñ unsà ngwal mböñ anà làkoo.

²⁷ Apan nde asàtöm akyeey anà asàbòbà baar kàsööl nde kà an'twerà man'nà, fà nswen a meen tii u nswen a du.

An'loñ a un'te a fige

(Màt 24.32-35; Luk 21.29-33)

28 « Làyòb lweŋ lan'fà uboo a nsim a un'te a fige: an'kòkà màsàbulà bòolàbòol, nkay isàfulà, bɛ lan'yòb naa un'tye wà tsutsu.

29 Asànaa bɛ sye, mpal làsàman bɛ indiir abi byan'ya, làyòb naa Mwan a mbuur wà tsutsu u munambwo.

30 Ndandaa mɛ alàkyään: nkòol ayi isàlyan anki kusà ndaa ayi yanswà mukwo.

31 Du anà mɛen màkyer asàlyaan, wɛɛ ndaa amɛ isàlyaan anki akà ikikye.

Nzam mpɛl ayòb ilà a ntsüü
(Mà 24.36-44)

32 « Wɛɛ ilà'kya itàkal taan la, akà mbuur mwɛy uyòb anki bya, itàkal akyeey a du, itàkal Mwan, akà mbuur mwɛy, nà Taa mpɛl.

33 Làkal kà igyeen, làduub mii abe, ntɔn bɛ làyòb anki mpal nà ya isàkwo.

34 Ya isàkal asànaa mbuur mwɛy kan'kàlyaan: nde an'sàwɛy ndwà ande, an'sàpà ikòb akà asyàäl ande, mbuur mbuur anà isal ande, waa uswan un'kyeen a munambwo muduub mii.

35 Lalan, làduub mii, ntɔn bɛ làyòb anki mpal usàyà nkum a ndwà, làsisye lɛɛ u mpòhàmpòh, u mbeel a nkɔ lɛɛ u tutu,

36 manà nde uyà kà imbürà, waa kàlaman bànjàbön.

37 Ndaa in'teenà mɛ yi a bɛ, mɛ in'teenà a baar banswà: Làduub mii! »

14

Ndiirà nton mudwà Yesu

(Màt 26.1-5; Luk 22.1-2; Ywn 11.45-53)

¹ Byàsaì ilà ibyeel Pak anà un'kyòm a mampà iköñ ful mukwo, amfum a angan anà alöñ a in'koon bälèjà impeenà mukor Yesu, waa bun'dwa.

² Nton ba bàteenà naa: « Kà uboo a un'kyòm anki, manà lingyoomà layàbilà uboo a un'señ. »

Un'kaar mwey kan'tsuul Yesu may a uson

(Màt 26.6-13; Ywn 12.1-8)

³ Yesu kàkal u Betani u ndwà a Simon nabay, mpal kàkal nde u mesà mudyà, un'kaar mwey kayi anà làbuun anàyol a may a uson a ndandaa mantal mböon. Nde kàduub la, waa kun'tsuül udu a un'tswe.

⁴ Baar bumwey bàkal paa bàmen ube, waa bàteenà ba a ba naa: « Nton nkye mubi may a uson amà abà? »

⁵ Yalàbwan naa bàyalà ma mànàsöñnà nkam tär yà iter a ngim, waa balàpà anàlambwà! » Ba bàpèlè un'kaar awà.

⁶ Wée Yesu katen naa: « Lun'si a duu. Nton nkye lun'paa be mpay? Nde kan'kyer undiir anàbwan akà mè.

⁷ Nton anàlambwà be làbà anà ba taan lanswà, be lan'kwo mukakyer ubwan mpal lakwen be, wée mè, mè anà be watey taan lanswà.

⁸ Undiir kàkwen nde mukyer, nde kan'kyer wa: kusà nde kan'tsuul ndür amε may a uson ntön ndyee aya.

⁹ Ndandaa me alàkyään, ntsü yanswà bàsàpay Làsan Anàbwan, u meen manswà, bàsataa ndaa kan'kyer un'kaar wà ntön muyobà möö ande. »

*Yudas akwen muyälà Yesu
(Màt 26.14-16; Luk 22.3-6)*

¹⁰ Yudas Iskaryot, umwey uboo a alonki Kwem Anjiweel, kàkyen akà amfum a angan ntön mukäyalà Yesu.

¹¹ Ba bàkal kà un'sak ntön làsan alan. Ba bàdirà mukun'pà ngim. Apan nde kalenà ipol anàbwan mukun'yalà.

*Ngyööhà adyà Pak
(Màt 26.17-25; Luk 22.7-14; Ywn 13.21-30)*

¹² Ilà'atàtweb kyà mampà iköön ful, ilà'bàfàdwa in'to' a in'kòk ntön isaa a Pak, alonki a Yesu ban'ten a nde naa: « Ikal nà ngye akwen bi ikäyilà ntön ngye akàdyà Pak? »

¹³ Apan Yesu katoim alonki ande bööl, waa kàten a ba naa: « Làkyen u bul a kolàkol, be làkàman baal mwey we anà labuun a an'dà ayàmeen anà be, lun'lab.

¹⁴ Ikal kyanswà ukàbilà nde, làten akà nàndwà naa: "Un'lon kan'ten naa: Làken suk in'dyà me Pak anà alonki amε?"

¹⁵ Nde akàlaswan suk a du làkolàkol lànakwo anà indiir byanswà. Ngiil ntòn bi, be làkàkyer kwo. »

¹⁶ Alonki bàkyen ba, bàtöl ba u bul a kolàkol, ba bàmen asànaa kàten nde a ba, waa bàyòjà Pak.

¹⁷ Mpal làbu sisye, Yesu kàyi anà Bàkwem Anjiweel.

¹⁸ Umpal bàkaì ba u mesà bàmudya, nde kàten naa: « Ndandaa me alàkyään, umwey uboo a be awàmudya anà me, akyer ayan'yalà. »

¹⁹ Alonki bàmen ngyeb mboon, waa bàsemà mukun'fuul umwey umwey: « Nkye an'kwo ikàl me? »

²⁰ Nde kàten a ba naa: « Umwey uboo a Bàkwem Anjiweel, kan'dümà koo ande mbwo mwey anà me uboo làlonjà. »

²¹ Ntòn Mwan a mbuur akyer akyà asànaa bàsòn ya ntòn nde, wée ngyeb akà mbuur ban'yalà Mwan a mbuur u mbwo a nde! Yàlakal ubwan mboon akà nde naa bàkoon un'bor! »

Udyà a in'kyeel

(Màt 26.26-30; Luk 22.15-20; 1Kò 11.23-25)

²² Utaan adya, Yesu kàwel mampà, ungo musaak ma, nde kàtsul ma, waa kape, waa kàten naa: « Làwel, ayi yà ndür amé. »

²³ Waa kàwel koo, ungo mufuur an'toon, nde kape la, waa ba banswà bànù unsà la.

²⁴ Yesu kàten a ba naa: « Amà an'kil amé, an'kil a nkwa màtyanà ntòn bàmboon.

25 Ndandaa me alàkyään: me in'fàsànwà anki akà ikikye vin tii ilà in'sànwà me vin akūn kà imwol a Nzam. »

26 Ungō mutool an'diim, ba bàtoo ntòn mukyà mōj a in'te a Olive.

Yesu kan'kyään ntöön a Petlā

(Màt 26.31-35; Luk 22.31-34; Ywn 13.36-38)

27 Yesu kàten a ba naa: « Bè, bè banswà làkyer asan'kōb, ntòn bàsōn naa: "Me in'sàdwa un'kyeē, waa in'kōk isàtā upay."

28 Wèe me, ungō a ngwiiyā, me in'sàfweel kusà a bè u Ngalile. »

29 Petlā kàten a nde naa: « Itàkal naa baar banswa bamakōb, wèe me, me in'sakōb anki. »

30 Yesu waa ūten a nde naa: « Ndandaa me akyaän: nàbawa, mpib nsil ayi, kusa nkōb mubel mbalā yweel, ngye, ngye ayan'ton mbalā tār. »

31 Wèe nde, nde kàfàfuur a ngwal: « Me, itàkal naa me in'kyer akwà anà ngye, aay, me ngye in'satōn tēy. » Ba banswà bàkal mun mwey wa.

Yesu u Ngetesemani

(Màt 26.36-46; Luk 22.39-46)

32 Apan ba bàyàkolà kà ikal mwey bàfàbel naa Ngetesemani, Yesu waa kàten a alōjki ande naa: « Sàlābwaay pà, umpal in'kayamā me. »

33 Ungō nde kāsyeen Petlā, Yakōb anā Ywan. Apan nde kāsēmā muwem matēer anā ngyeb mboon.

34 Nde kàten a ba naa: « Mōō amē wānāyol a ngyeb yan'kwo mudwa. Sàlasal pà, làkyeē. »

³⁵ Nde kàkyen u kikkwèl, waa kàbù an'kòim, kàyamà naa kya mbwo isàkal, taan alà làlyaan ukwèl apà nde.

³⁶ Nde kàtèenà naa: « Taa, indiir byanswà akà ngye ikyer afàkwò, lwom kòob a mpay anàkir là apà mè. Itàkal abwèy, kà ndaa in'kwen mè anki, wèè ayan'kwen ngye. »

³⁷ Ungò apan nde kan'yà, kan'man ba bànàbòòn, waa kan'ten a Petlà: « Simòn, ngye an'bòòn? Nkye ngye asàkal anki anà ngwal mukyen itàkal akà taan làmwèy?

³⁸ Làkyen, làyamà, ntòn be làkòòn abwà u ndeb. Dweelà lànyàl a ngwal, wèè ndür ye anà gyòlà. »

³⁹ Nde kàfàkyà u kikkwèl, waa kàyamà wàmufuur ndaa nsil ya.

⁴⁰ Apan, nde kàyi mbalà asin, waa kàfaman bàmbòòn, ntòn mii aba myàkal myànàbwà buur. Ba waa mpa bàyòb naa bun'fuur aben.

⁴¹ U mbalà yàtär kan'yà nde, nde kan'ten a ba naa: « Làláb mubòòn, làyöör. Yan'wà! Taan lan'kwo: le, Mwan a mbuur bàmuyalà kà an'kòò a baar abe.

⁴² Làmbarà, tsweenà! Làler, mbuur kàman'yalà wà tsütsü. »

Nköör a Yesu

(Mát 26.47-56; Luk 22.47-53; Ywn 18.3-12)

⁴³ Umpal kàkal nde muyaäimà, Yudasì, umwèy uboo a Bàkwem Aniyweel, kàyàkòlà anà ikòñ

a baar mböön bàtöim andweer a angan anà andweer a un'sen. Ba bàkal anà an'kòm anà nköl.

⁴⁴ Mbuur kun'yalà, kape idiim ki: « Mbuur wanswà in'kàbòbà mē, mbuur wa nde awun. Lun'kòr, lun'syen unsà ikyeē. »

⁴⁵ Pa kàyàkòlà nde, nde kàsin apà Yesu, waa kàten a nde naa: « Un'löŋ! » Waa kun'bòbà.

⁴⁶ Apan bumwey bun'te mpi, waa bun'kòr.

⁴⁷ Umwey uboo a baar bàkal paa, kàtwey kòm, waa kàkàim un'syàäl a Mfum a angan, waa kun'tsul tsü.

⁴⁸ Yesu kàten a ba naa: « Nkye mē in'wà un'dwää baar waa be làyi anà an'kòm anà nköl ntön mukan'kòr? »

⁴⁹ Mē kakàl anà be u ndwà a Nzam ilà byanswà mulŋ, be làsan'kòr anki. Wē ayi yan'yà ntön Ndaa Anàson ikwe. »

⁵⁰ Apan ba banswà bàsun'wey, waa bàtiin.

⁵¹ Mwan baal mwey wàŋàbwaar làpye làmwey mpel waa kàyun'labà. Waa bun'kòr,

⁵² wē nde kàsàpiy làpye alan, waa kàtiin wànsàpöl.

Yesu u Làbay a nsan a kòlàkòl

(Màt 26.57-68; Luk 22.54-55,63-71; Ywn 18.13-14,19-24)

⁵³ Ba bàsyen Yesu akà mfum a angan, ikal bàkòŋ amfum a angan bànswà, andweer anà alöŋ a in'köön.

54 Petolà kàylabà Yesu ukwel tii uboo a làpan, u làbay a ndwà a mfum a angan. Nde kàbwaay anà anjità muywar mbaa.

55 Kyekà andweer a angan anà Làbay a nsan a kolàkol bàkal mulen imbal a loor ntòn Yesu ntòn bun'dwà, wée ba kya bàmenà anki.

56 Ntòn bàmboon bàtée imbal a loor ntòn nde, wée bya byàkyeena anki balàbal.

57 Baar amwey waa bàyàambarà, waa bàyataa loor ntòn nde naa:

58 « Bi kàwem nde wàmuten naa: "Mè in'yàbwaab ndwa a Nzam batòj yi kan'koo a baar, wée ungo a ilà itàr mè in'yàtòj yàsin mpa bàkyer kan'koo a baar." »

59 Wée, itàkal abà, imbal aba kyàkwe anki balàbal.

60 Apan Mfum a angan kàambarà nde uboo a nkòj, nde kàfuul Yesu naa: « Nkye ngye afuur anki akà undiir mwey unsà imbal bàtaa baar bà ntòn ngye? »

61 Wée Yesu kàkal akul, waa mpa kàfuur akà ikikye. Mfum a angan kun'fuul mbalà asin: « Nkye ngye awà Klistò, Mwan a Nzam anàsaak? »

62 Yesu waa kàfuur naa: « Mè in'wà nde, be làsàman Mwan a mbuur wanàbwaay u koo ibaal a Nangwal, wàmuyà uboo in'boj a du. »

63 Apan, Mfum a angan kàkaam ipfey ande, waa kàten naa: « Bi ambal nkye ifàkyer abà!

64 Be lan'wem mbèey. Be lan'ten aben? » Ba banswà bun'tsuül mbar a ukwà.

⁶⁵ Bamwey uboo a ba bun'tsuülà an'te, bun'fwee ntabwey, bun'kāmà iki, waa bàtēnà a nde naa: « Tà ngwòm! » Aseey waa bun'yab a mbar.

Petolà kan'ton Yesu
(*Mat 26.69-75; Luk 22.56-62; Ywn 18.15-18,25-27*)

⁶⁶ Petolà kàkàl u ngyel uboo a làpan umpal kàyi un'syaäl mwey wun'kaar wà mfum a angan,

⁶⁷ nde kàmen Petolà wàmuywar mbaa, nde kun'syebà, waa kàten a nde naa: « Ngye sye, ngye kàkàl anà Yesu un'nsi Nasàler. »

⁶⁸ Wée nde kakyer aton, waa kàten naa: « Mè in'yob anki. Mè in'yob anki naa ngye nkye akwen muten. » Ungò, waa kàtoo u nsà mukyà ikal bàfabilà. [Apan nkoo waa kàbel.]

⁶⁹ Un'syaäl wun'kaar kun'men nde, waa kàfàten a baar bàkàl paa naa: « Mbuur wà, wà umwey uboo a ba! »

⁷⁰ Wée nde waa kàfàton. Ungò apan, baar bàkàl paa bàfàten a Petolà naa: « Ndandaa, ngye awà umwey uboo a ba, ntòn ngye, ngye awà un'nsi Ngalilè. »

⁷¹ Wée nde kàsemà mudyà kyan anà musà in'kuül: « Mè un'yob anki mbuur lan'saamà bē. »

⁷² Utaan nsil alan, nkoo mwey waa kàbel u mbalà yàyweel, apan Petolà kàyobà ndaa kun'kyään Yesu: « Kusà nkoo mutabel mbalà yweel, ngye ayan'ton mbalà tär. » Apan, nde kàtoo u ntiin, waa kàlèl.

15

Yesu kusà a Pilatu

(Mat 27.1-2,11-14; Luk 23.1-5; Ywn 18.28-38)

¹ U tutu tutu, amfum a angan bàkoŋ anà andweer, anà alɔɔŋ a in'kɔɔn anà Labay a nsan làkolàkol lanswà. Ba bàbām Yesu in'sin, bun'syen anà bun'pɛ akà Pilatu.

² Pilatu waa kun'fuul naa: « Nkye ngye awà mfum a Ayudà? » Yesu waa kun'fuur naa: « Ngye ñàkwo an'ten. »

³ Amfum a angan bun'fũñà indiir mbɔɔn.

⁴ Pilatu kàfun'fuulà naa: « Nkye ngye ndaa afuur anki akà ikikye? Ngye akiweemà indiir mbɔɔn bàfũñà ba ngye! »

⁵ Wɛɛ Yesu kàsàfuur anki akà ndaa mwɛy, abun Pilatu waa kàbem.

Yesu bàmutsuũl mbar a ukwà

(Mat 27.15-26; Luk 23.13-25; Ywn 18.39-19.16)

⁶ Kà un'kyɔm wanswà, Pilatu kàkàl anà nkàäl mutsuun mbuur a bɔlokà mwɛy, mbuur kàlɔɔmà un'sɛŋ.

⁷ Kyekà mbuur mwɛy ikɔb ande Barabas kàkàl u bɔlokà anà aŋàlingyoomà abà bàdwa mbuur umpal làbũ lingyoomà.

⁸ Un'sɛŋ a baar kàbeenà, waa kàsɛmà mukun'lɔɔm naa nde kape asànaa nkàäl ande.

⁹ Pilatu kàfuul naa: « Nkye bɛ làkyàkwɛn mɛ alàwɛɛy mfum a Ayudà? »

¹⁰ Ntɔn nde kàkyer ayɔb naa ba Yesu bun'yalà ntɔn un'kol aba.

¹¹ Wɛɛ amfum a anganɔ básiinà un'sɛɔ nton Pilatu katsuun awà Barabas.

¹² Pilatu kàfàtɛn a ba naa: « Abun bɛ làkwen naa mɛ nkye in'kyer ana mbuur lafabel bɛ mfum a Ayudà? »

¹³ Ba bàfàsà in'kwɛɔ: « Un'bɛɛrà u kulunsi! »

¹⁴ Pilatu kàtɛɛnà a ba naa: « Ube nà nde kàkyer bà? » Wɛɛ ba bàsöönà musà in'kwɛɔ: « Un'bɛɛrà u kulunsi! »

¹⁵ Pilatu kàkwen mupà un'sɛɔ un'sak, waa kat-suun Barabas. Apan nde kàswɛɔ naa bàkām Yesu an'fūm, waa kun'yalà nton bun'bɛɛrà u kulunsi.

Anjità bàmusɛɛ Yesu

(Màt 27.27-31; Ywn 19.2-3)

¹⁶ Anjità bàsyen Yesu uboo a làpan a kuvernöör u pelátwal, waa bàbel làböl lanswà.

¹⁷ Ba bun'bwaä kàzak a tsöö, waa bun'tööl mpà a nsyeenà bàtöɔ ba kun'tswe.

¹⁸ Ba bàsɛmà mukun'pà mbor naa: « Mbor, mfum a Ayudà! »

¹⁹ Ba bun'kāmà un'bii kun'tswe, bun'tsuülà an'te, anà bàbwee an'kōm kusà ande nton mukōmà.

²⁰ Ungō amukun'sɛɛ, ba bun'lwom kàzak a tsöö, waa bun'fuur ipfɛy ande. Apan ba bun'twey u nsà a bul nton bàkun'bɛɛrà u kulunsi.

Yesu bàmun'bɛɛrà u kulunsi

(Màt 27.32-44; Luk 23.26-43; Ywn 19.17-27)

²¹ Mbuur mwey, ikɔb ande Simɔn, un'nsi Siren, taar a Aleksandre anà Rufus, kàfū ndwan, anà

kàkal mulyaan. Anjità bun'siinà a ngwal musyen kulunsi.

²² Ba bàsyen Yesu kà ikal mwey ikòb a kya Ngolàngota, ikaswanà naa: « Ikal a kòl a un'tswe. »

²³ Ba bun'pée vin anàtuüb a dyam, wée Yesu kàtòn munwà la.

²⁴ Ungò bun'beerà ba u kulunsi, ba bàkàbà ipfey ande, waa bàtée lób nton muyob naa mbuur mbuur ininà uwàl.

²⁵ Ba bun'beerà u kulunsi u taan làwà làtutu.

²⁶ Isin a ndaa bàsòn muswan ntsüül a ukwà ande yàkàl abà: « Mfum a Ayudà. »

²⁷ Ba bàbeerà sye baar abe abööl u bikulunsi ukol a Yesu, mwey u koo ande là ibaal, umwey u koo ande là ikaar. [

²⁸ Apan itiir a Ndaa Anàson yi laa kyàkwe kya: « Nde bun'tàh unsà ulwan a baar abe. »]

²⁹ Baar bàlyaanà u mbwo bun'töö, bàni in'tswe, waa bàteenà naa: « Imbye itàkal ngye atàman! Ngye awee naa abwiy ndwà a Nzam, waa afàton ya kà ilā itār,

³⁰ tswà möö angye, ngye nankwo, tolà u kulunsi! »

³¹ Amfum a angan anà aloon a in'koon bàsée, ba a ba, waa bàteenà naa: « Nde kàtsu'baar asin möö, wée nde ukwe anki mutswà möö nde nàkwo!

³² Wey Klistò, mfum a Isàlèl utolà apanà u kulunsi, waa bi iman, waa bi isà làkwikilà! » Baar bàbeerà u kulunsi mbwo mwey anà nde, bun'töö sye.

Nkweel a Yesu

³³ U midi làpib làkyer abwà u meen manswà tii u taan làtär ungö a midi.

³⁴ Apan, u taan làtär, Yesu kàsi un'kwen a ngwal: « Elöyi, Elöyi, lema sabaktani? » Ikaswanà naa: « Nzam a me, Nzam a me, ntön nkye aman'wey ngye? » -

³⁵ Bamwey uboo a baar bàkäl paa bun'weemà ba, waa bàteenà naa: « Làwem, nde kan'bel Eli! »

³⁶ Mbuur mwey kàkaamà ntiin, kànwemà ikaam a ipfey unsà vin a nkyään, nde kàbäm kya u nswen a un'bii, waa kàsilà kya akà Yesu ntön nde unü, wàmuten naa: « Làdil, bi iler naa nkye Eli akyun'tool u kulunsi! »

³⁷ Wëe Yesu kàsi un'kwen a ngwal, waa un'swey káto.

³⁸ Rido a idwà làkaamà itiir byeel fà du tii u ngyel.

³⁹ Kaptän kàkäl paa kusà a nde, mpal kàmen nde naa nde kàkü aben, waa kàten naa: « Ndandaa mbuur wà kàkäl Mwan a Nzam! »

⁴⁰ Bàkäl anà akaar amwey sye baleera ukwel. Uboo a ba, bàkäl Màlye un'nsi Magàdala, Màlye ngwän a Zyak Un'kye, anà Yöse, anà Salomé.

⁴¹ Ba bàkäl akaar bàyun'labà anà bàyun'syäälä mpal kàkäl nde u Ngalile, anà akaar asin mböön bàbeenà Yelusàlem anà nde.

Yesu bàmusà kà an'dii

(Mat 27.57-61; Luk 23.50-56; Ywn 19.38-42)

⁴² Sisye làkäl anàbwà, kya kyàkal ilä ayoñà, iswanà naa ilä kyàfweel saba,

⁴³ un'byaäl mwey wà lābay a nsaŋ, Yōsefi un'nsi Alimate, kàyàkòlā paa. Nde sye kàfādilà Imwol a Nzam. Nde kàwel ibaal mukyà akà Pilatu ntòn mulòm ndom a Yesu.

⁴⁴ Pilatu kabem muwem naa nde abwà akwà. Nde kabel kapten, waa kun'fuul naa nkye nde kàku'itaan.

⁴⁵ Ungō kàyòb nde u mbwo a kapten, nde kàpe mbwo akà Yōsefi muwal ndom.

⁴⁶ Ungō musom lapye a pèel, nde kàtòol ndom u kulunsi, kàlāl ya uboo a lāpye, kàsi ya kà an'dii bàfuun uboo a nkòŋ, waa kàbuum nkòŋ a kolàkòl ntòn mudubà an'dii.

⁴⁷ Mālye un'nsi Magàdalà anà Mālye ngwān a Yōse bàleerà ikal basi ndom.

16

Ngwiiyà a Yesu

(Màt 28.1-8; Luk 24.1-12; Ywn 20.1-10)

¹ Ungō ilā a saba, Mālye un'nsi Magàdalà, anà Sàlome anà Mālye ngwān a Zyak, bàsòm may a usòŋ ntòn mumwan u ndür a Yesu.

² Ilā atàtweb kyà mposà, ba bàkyen an'dii u tutu, mpal lāsèná taan.

³ Ba bàtèenà ba a ba naa: « Nà akà ibuum nkòŋ yinà u mun a an'dii? »

⁴ Wèe umpal bàler ba, ba bàmen naa nkòŋ yàkàl anàbuum ukòl.

⁵ Ba bàbilà uboo a an'dii, bàmen un'tò mwey wàŋàbwaay u kòò ibaal, akyàbwaar mwwel a pèel. Mateer waa mawel.

⁶ Wɛɛ nde kàtɛn a ba naa: « Twon lan'man bɔɔma, bɛ lawamulen Yesu un'nsi Nasaler awa bàbɛɛrà u kulunsi. Nde akyàwiyà, nde ufàkal anki apà. Làler ikal bun'tòöl.

⁷ Wɛɛ làkyen kàlakyaän alɔŋki ande, anà Petolà sye, naa: "Nde amàkaladil u Ngalile. Bɛ làyàkun'man kwo, asànaa kàlakyaän nde." »

⁸ Apan, ba bàtoo, waa bàtiin ukwɛl a an'dii, ntɔn matɛɛr anà lingyoomà màkyɛr awal. Ba bàkyään anki itàkal undiir mwey akà mbuur umwey, ntɔn ba bàkal u bɔɔmà.

*Yesu an'kàmenà akà Màyɛ un'nsi Magàdalà
(Màt 28.9-10; Ywn 20.11-18)*

⁹ Ungò a ngwiiyà ande kà ilà atàtwɛb kyà mpɔsà u tutu, Yesu kàtwab akàmenà akà Màyɛ un'nsi Magàdalà awà kàbɔŋ nde an'dwelà an'be, an'dweelà nsambwaar.

¹⁰ Nde kàkàkyään ndaa ayi akà baar bàkalà anà nde. Ba bàkalà u ngyɛb anà mulelà.

¹¹ Wɛɛ mpal bàwɛm ba nde wàmutɛɛnà naa: « Yesu wà anà mɔɔ, mɛ in'kyun'man! », ba bun'si anki làkwikilà.

*Yesu an'kàmenà akà alɔŋki abòöl
(Luk 24.13-35)*

¹² Ungò apan, Yesu kàkàmenà ifà asin akalɔŋki abòöl bàkal u mbwo mukyà ndwan.

¹³ Ba bàyàfurà, waa bàkyään ya akà bumwey. Wɛɛ ba, ba sye basi anki làkwikilà.

Yesu an'kàmenà akà Bàkwem Anjimwey
(Màt 28.16-20; Luk 24.36-49; Ywn 20.19-23; Ian 1.6-8)

¹⁴ Ungō apan, Yesu kàkàmenà akà Bàkwem Anjimwey umpal bàkàl ba mudyà, waa kapel ntòn bàkōōn ba làkwikilà anà ntòn bwoor a mpem aba bàtòn ba mukyey baar bun'men wàjàwiyà.

¹⁵ Nde waa kàtèn a ba naa: « Làkyen u mēen manswà mukyään Làsan Anàbwan akà nkyeer yanswà.

¹⁶ Mbuur asàsà làkwikilà anà asàwal nduūmà, nde asàwà mōō, wēē mbuur mpa asàsà làkwikilà, nde bàsun'tsuūl mbar.

¹⁷ Laler idiim isaswanà naa baar bà bàkyàsà làkwikilà: Kà ikōb amē ba bàsàbōŋ insōŋà, ba bàsàtèn ndaa a kūn,

¹⁸ ba bàsàtè ntāy mpi kà an'kōō, bàsànwà ipōm, wēē kyà ube isakyer anki, ba bàsàsà abey an'kōō, waa ba bàsàkōōrà. »

Yesu kan'furà akà Taa
(Luk 24.50-53; Ian 1.9-11)

¹⁹ Abun, ungō muyām anà ba, Mwol Yesu bun'syen du, waa kàbwaay u kōō a Nzam là ibaal.

²⁰ Wēē akà ba, ba bàkyen mukàkyään Làsan Anàbwan u mēen manswà. Mwol kàsàlā anà ba, waa kàtāā'imbāl u mbwo a idiim a impà kàkyerà nde muswan naa an'loōŋ aba mǎ ndandaa.

Bible Iyansi

The New Testament in the Yansi language of the Democratic Republic of the Congo: Bible Iyansi

copyright © 2024 Seed Company in coordination with Forum Communautaire des Traducteurs de la Bible et Alphabétisation

Language: (Yansi)

Contributor: The Seed Company

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 Sep 2025 from source files dated 10 Jul 2025

533ada40-f65c-5c48-9141-b107f37a0a9f